

52-ik szám. Decem. 26. 1867.

HAZÁNK

S A

KÜLFÖLD.

Szépirodalmi, ismeretterjesztő és társaséleti
KÉPES HETI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

SZERKESZTŐ-TULAJDONOS:
SZOKOLY VIKTOR.

KIADÓ:
EMICH GUSZTÁV.

A képeket kitünőbb művészeink rajzolják s metszi **RUSZ K.**

Előfizetési föltételek:

Pestre vagy vidékre, postai küldéssel vagy házhoz hordással,

egész évre	6 frt — kr.
félévre	3 frt — „
negyedévre	1 frt 50 „

Előfizethetni minden postahivatalnál.

Hirdetmények díja: 3 hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 5 uj kr. Bélyegdíj külön 30 uj kr.

Az előfizetések s a hirdetményi illetékek a **kiadóhivatalba** (Barátok-tere 7-dik sz.)
a kéziratok pedig a lap **szerkesztőségéhez** (Dohány-utca 1-ső sz.) bérmentes
levelekben intézendők.

PEST, 1867.
NYOMATOTT EMICH GUSZTÁV
M. AKAD. NYOMDÁSNÁL.

TARTALOM.

Cikkek: „Thiers Adolf.“ — „Az év kezdetén.“ (Költ.) Szász Gerőől. — „A papírnövényről.“ — „Falusi szokások a Székely-földön.“ Szerethaszegitől. — „Pesti életképek.“ — „Széchenyi István döblingi életéről.“ — „Egy lét története.“ Vadnai Károlytól. — „Vegetes közlemények.“ — „Irodal-

lom.“ — Zenemű.“ — „Szerkesztői üzenetek.“ — „Ujdonságok.“

Képek: „Thiers Adolf.“ — „A papírnövények Szirakuza mellett.“ — „Spanyol táncosnő duennájával.“ — „Bethlehem-járó gyermekek karácsonkor.“ — „Női piuccék.“ (Rajz. Jankó János.) — „Dionys füle.“

Irodalom.

— („Gazdasági levelek“) cím alatt Korizmicz Lászlótól, az országos gazdasági egyesület ezen régi és kitünő első tisztviselőjéről, hazai gazdaságunkra vonatkozólag egy ép oly szakismerettel írt, mint műveltebb gazdaközösségünknek hasznára váló terjedelmes könyv jelent meg, melynek ára 1 frt 50 kr.

— (Idei humoristikus naptáraink közl a korondt) Spitzig Itzig most megjelent, s igazán számos (meg sem bírjuk olvasni!) képpel illusztrált kalendárioma vivta ki magának. Határozott politikai irány nincs benne, hanem annál több bolondnál bolondabb apró cikkekke. A zsidóság mellett most is kardoskodik, de a félszeg zsidóságot most is nevetségessé teszi. Közreműködött e naptár írásában a nevét magyarosított Spitzényi Árpád is, Spitzig Itzig első-diákiskolás fia. Képzeltetni, mily remekművekkel gazdagítja az irodalmat; csak az hiányzik még — s pedig megeshetik — hogy lapot is szerkeszzen.

— („Okmánytár Magyarország függelenségi harcának történetéhez, 1848—1849.“) Közli Pap Dénes. Első kötet. Ára 3 frt. Kiadta Heckenast Gusztáv. Ez okmánytárban tárgymutató is lévén, sokkal könnyebb benne az azonkori hivatalos rendeleteket, jelentéseket stb. fölkeresni. Különösen hasznos könyv a történetírókra nézve.

— („A magyar szabadságharc története“), írta Vargyas

Endre s képes füzetekben a nép számára kiadja Heckenast Gusztáv. Most a 2-dik füzet jelent meg. Az egész munka ára 3 forint.

— (A gyermekek és kissé felnöttebb fiúk és lányok számára) is jelent meg Heckenastnál néhány jóra való könyv ünnepi ajándékkul, u. m.

1. „Regék és beszélgetések“ olvasókönyv az ifjuság számára. Irta Vachot Sándorné. Képes kemény borítékban; ára 1 forint 50 kr.

2. „Beszélgetések az ifjuság számára“, szintén szép színes képpel ellátott kemény borítékban. Ára 1 frt 20 kr.

3. „Kis dalnok“, óvodai és iskolai versek és dalok, kis gyermekek használatára. Összeállította Pászthory Lipót.

— („Szász Gerő „Költeményei“) Ráth Mór kiadásában, igen díszes kiállításban, pompás velinre nyomva, már elhagyták a sajtót. A kötet ára 2 frt. Forradalom utáni költészetünk kevés oly figyelemre méltót hozott létre, mint a milyen e költeményfüzér, s azért elfogulatlanul figyelmeztetjük rá olvasóinkat. Hisszük, hogy kritikánk tüzetesebben is fogja taglalni Szász Gerő költészetét; nekünk ennél könnyebb s kellemesebb feladat jutott, annak t. i. egyik eszmékkel telt termékét mai számunkban bemutatni.

— („Két anya“), regény, írta Oldal József. Három kötet, s az egész mű ára 2 frt 50 kr.

Zenészet.

— („Idegen nemzeti és népdalok zongorára, szöveg nélkül“) jelentek meg Poor Vilmostól, Rózsavölgyi és társa kiadásában, egy vastag kötetben, mely a zongorázás kedvelői körében bizonyára kapós lesz, minthogy e gyűjtemény mintegy a

különböző nemzeti zenék anthológiája. A száznál több zenedarabot tartalmazó kötetben benne van minden európai, amerikai, ázsiai és afrikai nép nemzeti himnusa és nevezetesebb dala. Egy-egy füzet ára 1 frt.

Szerkesztői üzenetek.

— **Belényesre:** Az írói segélyegylet nem fog nyújthatni segélyt; mert alapszabályai szerint csak oly rokkant írókat vagy azok családját gyámolítja, kik az irodalom terén hasznos munkásságukat már tanúsították. Különben — fájdalom! — tükéje még most sem oly magas, hogy ezen kitűzött céljának is kielégően megfelelhessen.

— **Kaposvárra:** R. I-nek. Azt hisszük, hogy a felküldés miatti aggodalomnak nincs alapja. Egyébiránt ha a kézirat-csomag a mi kezünk közé utasítottik, mi is elfogadjuk s mindent elkövetünk előnyére.

— **Pesten:** St. Gy.-nak. Az a levél nem ismeretlen előttünk; sem tárgyánál fogva nem oly új, sem nyelvezetét tekintve nem oly érdekes, hogy utánnyomását célszerűnek tarthatnók. Jövő bekopogtatását szívesen látjuk.

— **Pesten:** R. A-nak. Egyik sem való lapunk keretébe.

— **Olgyay H. urhölgynek:** Árát nem tudjuk, azonban postai utánvét mellett megküldi azt akármelyik pesti könyvkereskedő.

— **Pákozdra:** M. I-nek. Sajnálkozva jelentjük, hogy már akkor kiadó hivatalunk nem rendelkezhetett az illető számok felett.

— **Pest:** F. K-nak. Ugy lesz, mint ez évben.

— **Pest:** K. D-nak. Nem lapunkba való.

— **Sáros-Patakra:** Dr. S-nak. A rajzok már kimetszvék hozzá; majd összehasonlítjuk ama másikkal, s a mennyiben a kettő nem ugyanaz, mégis kiadjuk, remélve, hogy megengedi.

— **o—o-nak.** Ki fogjuk adni.

— **Szamosújvárra:** Gr. F. L. Készséggel szolgáltatottuk át a Kisfaludy-társulat titkárnak. Eredményét a társulat valamelyik ülése tudatandja.

— **Kolozsvártról:** B. K-nak. Hosszabb indokolást sem időnk, sem terünk nem enged. Lapunk irányában a válasz.

— **Kozmára:** K. Gy-nak. Köszönjük a választ. Hasonlókat továbbra is kérünk.

— **Künszentmiklósról:** Sz. G-nak. Köszönet a látogatásért. Ott majd szólunk.

— **Ipolyságra:** Z. S-nak. A Vasvárra vonatkozó adatokat a jövő évnegyedben tesszük közzé.

A kiadóhivatal üzenetei.

Minthogy 1866-diki „Zrinyi és Frangepán“ című, egészen elfogyott képünk nyomtatását megrendeltük, jelenthetjük, hogy új előfizetőink azt kedvezménykép ismét megrendelhetik 1 frt 30 kr. beküldése mellett.

A „Hazánk“ ez idei 17 és 18-dik számát t. Hadm. Gyula ur Farkasfalván (Vas megye, u. p. Sz. Gothárd) átvesszi 50 kr-ért, sőt többért is, melyek hozzá postai utánvét mellett küldendők.

— **Gy.-Sz.-Miklósról:** J. K-nak. Nálunk már nem kapható, azonban újévig megszerezszük mind a hármat.

Kerestetik

a „Hazánk s Külföld“ 1865-diki egészévi s ugyanez lap 1867-diki folyamából a három első évnegyedi folyam, melyeket méltányos árért a „Hazánk“ kiadó hivatala átvessz.

Harmadik évi folyam.

52 szám.

December 26. 1867.

Thiers Adolf.

Lapunk már címénél fogva is figyelemmel tartozik kísérni a nagy világ jelenségeit s ezért tesszük közzé időnként a külföld kiválóbb férfiainak ösmertetését is.

Ilyen kiváló fia Franciaországnak Thiers Adolf, kinek arcképét s életiratát mai számunkban mutatjuk be, s kinek nevével politikai lapjainkban oly gyakran találkozhatunk a francia törvényhozó testület tárgyalásaiban.

Thiers Adolf 1797-ben Marseilleben született, hol mesterségére nézve lakatos atyja szegényes viszonyok közt éledélt. Édes anyja jó, de elszegényült családból származott, mindazáltal összekötetéseivel fogva kivitte, hogy fia, szülővárosa egyik iskoláját látogathatta, hol a tehetséges növendék csakhamar kiűntette magát.

Ifjusága kezdete óta nagy hajlama volt a kato-

náskodás iránt, azonban I. Napoleon bukása után le kellett mondania azon kedvenc eszméjéről, hogy majd a hadseregbe lép, s ennek következtében a jogi pályát választotta.

Thiers Adolf.

Tanulmányai befejezte után ügyvéddé lett, mint ilyen azonban nem igen boldogult, míg az irodalmi téren sikeresebben működött. Ez arra indította, hogy egészen az irodalomnak szentelje magát s így elhatározta, e célból Párisba költözni át.

Több s ránézve épen nem mulatságos kaland után, Franciaország jövőndöbeli miniszterelnökeigenszegenyesen tartotta bevonulását Párisba, hol egyik barátjánál, igen nyomorult padlás-

szobácskában lakott. Azonban nemsokára Mánuel ellenzéki követnek lön ajánlva, kinek közbenjárására a „Constitutionnel” című lap dolgozótársa lett s ezzel meg lön vetve szerencsésjének alapja,

mert szilárd következetességgel és erőteljesen irt cikkei a közfigyelmet csakhamar magukra vonták.

Ezen időre esik „*A francia forradalom története*“ című híres munkájának megjelenése is, melyet az ellenzéki párt megbízása folytán irt.

Midőn X. Károly francia király a Polignac-ministerium kinevezése következtében a szabadelvű párttal meghasonlott, ekkor Thiers ezen párt szellemében alapította a „*National*“ című hírlapot, melynek feladata volt az alkotmányt védeni s oda munkálni, hogy az akkor uralkodó dinasztia megbukjék. E törekvése teljesen sikerült s az 1830. július 28-dikán kezdődött küzdelem, (a júliusi forradalom) legnagyobb részben Thiers munkája volt, ki azonban előnyösebbnek tartotta magában a harcban részt nem venni s azért egyelőre visszavonult. Csak mikor már lecsendesült a város, akkor tért vissza Párisba s már július 31-dikén a városházán mint azon küldöttség szónoka jelent meg, mely Fülöp Lajost a francia trónnal megkinálta.

Ezen idő óta gyorsan emelkedett. 1832-ben, Perier halála után, belügyminister lett, mely minőségében a forradalmi mozgalmak ellenében az ellenállási politikát támogatta. Vendéekben a fölkelést elnyomta, Berry hercegnét elfogatta s teljes erejéből rajta volt a Belgiumba indítandó expedición.

Ugyanezen év decemberében átvette a kereskedelmi tárcát s ezen állásában Párisnak megerősítése mellett — minek Fülöp Lajost a főváros lakossága ellen kellett biztosítania — hatalmasan dolgozott, mert ebben a külföld ellen irányzott harcias tüntetést látott.

1834-ben ismét a belügyek tárcájával bízott meg s ekkor teljes erejéből fordult a forradalmi törekvések megfékezésére, melyeket végre szigorú sajtótörvények és katonai rendszabályok segítségével tört meg. Ebben tökéletesen egyetértett a királlyal, de nem a külpolitikában, melynek 1836. óta lett vezetője, midőn is folytonosan a mellett volt, hogy Franciaországnak a külfölddel szemben méltóságát mindig meg kell tartania. — E politikája 1836. végén a miniszteriumból való kilépését idézte elő, mire két évig a magán élet-

be vonult vissza; azonban az erre következett két évben már megint az ellenzék élén állott.

1840. március elején ismét miniszterelnök volt s ekkor megint megkezdte a külföld elleni katonai tüntetést, mibe a király belé nem egyezett, a miért Thiers ugyanazon év okt. 21-dikén elbocsáttatását kérte. — Mivel azonban a magán életet nem igen bírta megszokni, ezen idő óta a kamrában s a „*Constitutionnel*“ lapban elkeserült s veszélyes ellenévé vált a királynak s az új minisztériumnak, s ugyanezen időben hozzá fogott irodalmi dolgozataihoz is, melyek közül „*A konzulság s a császárság története*“ a legnevezetesebb.

A júliusi forradalom után Thiers megválasztott a nemzeti gyűlésbe, melyben pártolta az Orleansokat. Thiers most is — bár a császárság ellenese — orleanista s ezt a mélyeszű státusférfinak a republikánus ellenzékiek büneül róják föl. Napoleon Lajos, mint köztársasági elnök, elejénte eszközül akarta őt felhasználni, de nem sokára belátta, hogy nagyon csalódott ezen emberben, mire leghevesebb ellenségévé vált s a decemb. 2-dikai államesint követett éjjel elfogatta és száműzte.

Thiers azonban egy év múlva kegyelmet kapott, s ezután távol tartván magát minden politikától, — „*A császárság története*“ befejezésével foglalkozott.

1865. óta azonban ismét élére lépett a politikai mozgalmaknak, s pedig mint az ellenzék egyik vezére. Eddig majd minden kérdésben egyetértett az ellenzék egyéb vezetőivel, kivéve legközelebb a római kérdést, melyben a lánglelkű Favre-ral ellenkezésbe jutott. Thiers tetőtől talpig francia s ez már gondos eleganciába burkolt külsején is meglátszik. Alkatára nézve alacsony, de arca jelentőségteli s ha szónokolni kezd, úgy látszik, mintha óriássá változnék; szónoklata sajtóságos, de nem méltóságos. Beszédeinek hatása olyan, mint valamely élénk és kellemes beszélgetésé, melyeket remekül tud saját élményű anekdotákkal, történeti visszaemlékezésekkel s szellemes ötletekkel fűszerezni.

Az év kezdetén.

Mint gyermek, szaladó folyónak
Gátat vetni vágnak, öröklődnek :
Mi, kiknek már térdei inognak,
Határt vetünk a futó időnek !

Várunk újat; temetjük a régít ;
Sír és bölcső áll előttiünk készen :
S a mi folyvást rombol, pusztít, épít,
Azt felosztjuk, hogy bírjuk csak — részben.

Felosztjuk azt, mi örök, végtelen,
 Hogy mondhassuk: itt kezdet, ott vége!
 — Végsőségünk gyötör az életben:
 S bele nyulunk a végtelenségbe.
 Nézni vágnánk a jövő titkába,
 Habár annyit, mennyit egy év elfed:
 És a büszke emberi ész — kába,
 Be nem láthat előre egy percet.

Vakok vagyunk, mint az éj homálya,
 Ah, mert félünk birni bölcseséggel!
 S elménk, hogy a jövőt kitalálja,
 A mult romján könnyelműen lépdel.
 Nem azt kérjük: mi volt? Hanem: mit hoz?
 Mintha miljó év hazudni tudna:
 Félünk hozzá nyulni fájdalomkhoz;
 S jövőt birni, nem nézünk a — múltba.

Év kezdete! Nyerünk-e új szívet;
 Arcot fog-e cserélni a végzet;
 Más lesz a vér, mely eddig hevitett;
 És gyógyul a seb, mely eddig vértzett;
 Az ős-erő medréből kiönt-e;
 Más lesz a nap, ha keleten feljő;
 És a vihar, mely sziklákat dönt le,
 Lesz-e olylyá, mint a nyári szellő?

— Örök törvény van a mindenségben,
 S örök a cél, a mely felé vágat;
 Mi közbe van, feloszthatjuk szépen,
 E kettőnek nem vethetünk gátat:
 Látunk gyönyört, látunk fájdalomkat,
 S aztán vége; mert minden elenyész, —
 Legfőlebb ha szellemünk fennmarad . . .
 . . . Év kezdete! Im, ennyi az egész!

Szász Gerő.

A papírnövényről.

Miként a lég azon főelem, mely nélkül anyagi életünket nem képzelhetjük, ugy a papír azon anyag, mely évezredek óta a szellemi élet fejlődésének legfőbb közvetítő eszköze. Papírra írják már születésünk első okmányát, keresztlevelünket; papírról kezdjük az ismereteket magunkba venni; papírról imádkozunk, papíron közöljük kedveseinkkel gondolatainkat, állapotunkat, érzelminket; papíron igyekszünk eszméinket tudatni a világgal; papírról nyerjük a legmagasztosabb élvezeteket, irodalmi olvasmányainkban; papír képviseli a világ milliárdokra menő vagyonát; egy szeletke papír sokszor államok sorsa fölött határoz, családok s egyesek boldogságát vagy boldogtalanságát okozhatja, papíron várjuk üdvünket imádoztunktól; papíron keresünk gyógyulást testi szenvedéseinkben; papír hirdeti halálunkat s papír adja tudtul halálunk után végső akaratainkat, s ha nem volna papír, most olvasóinknak sem beszélhetnők el egyszerre ezer meg ezer helyen, hogy mily fontos szerepet játszik ez igénytelen gyártmány s mily története van ennek napjainkig.

A mai *papír* vagy *papiros* a tulajdonképeni papírnövényről (cyperos papiros) veszi nevét. Ezen növény a füvek közé tartozik s magas szárának koronáját legyező-alaku levelek képezik, melyek közül ernyőként nyulik fel virágbokrétája. A papiros vízi növény s hazája — ugy látszik — a Nilus környéke és a Szirakuza körüli vizek Sziciliában, hol ma is vadon nő. E növényből ugy készíték a papirost, hogy száráról a külső hártyát mintegy másfél hüvelyknyi szalagokban lehúzták, nedvesített táblákra kifeszítették s aztán vala-

mely ragadós anyaggal bevonták. Az így elkészített hártyszalagokat aztán, mint a kosár fonadékait, kétsorosán, keresztben egymásba fonva, jól leszoritották, megenyvezték, megszáritották s ezzel készen volt a legrégebb korbéli papiros, melyet akár levelekké is össze lehetett hajtani. — E papirosnövény használhatóságának feltalálási ideje bizonytalan s csak annyit tudunk, hogy a rómaiak már nagy gondot fordítottak papirosaik készítésére, s hogy külön mesterembereik voltak a papiros enyvezésére, sajtolására stb. A hajdanokban legtöbb s legjobb papiros Alexandriában készült, mely által ezen város nagyon meggazdagodott. Itt volt azon világhírű könyvtár is, melynek munkái valószínűleg legnagyobb részt ily papírra valának írva s tekercesekbe sodorva, vagy könyvekké kötve.

A papírnövény Sziciliában, Szirakuza városa szomszédságában még ma is elég bőven terem s alakja képünkön látható. Szirakuzában szárának hártyaiból ma is készítenek még a fönnebb leirt módon papirost, de ezt csak különösséggépen árulják, leginkább külföldi utazóknak, — mert mai rongy- s másféle papírjaink hasonlíthatlanul jobbak. — Ligeti Antal festész hazánkfia tanulmányai végett hosszabb ideig tartózkodván Sziciliában, ő is hozott haza magával ilyen ó-világi papirost s ebből emlékül egy lappal e sorok íróját is megajándékozta, ki arra a Miatyánkot írta föl több nyelven, egy imakönyv számára, hanem mondhatja, hogy a mai vastollas világban nehezen boldogulnánk ilyen papírral, mert az éles toll hegye minduntalan beleakad a növény finom rostjaiba, bármennyire legyenek azok megenyvezeve

és lesajtolva. Külöben nagyon valószínű, hogy lúdtollal — vagy a mit keleten leginkább használtak, — e célra megfaragott náddal sokkal folyékonyabb írás eshetett rajta.

A papírnövényről írván, a papír történetéhez még megemlíjtük, hogy ezen papiros Krisztus után az ötödik században már nagyon megdrágult a behozatalára szabott nagy vámok miatt s hogy ekkor a gyapot-papiros kezdé használatát kiszorítani, bár Olaszországban a 11-dik századig még szélteben divatozott. — A mexikóiak szintén ly módon készítették papírjukat Cortez hóditása

először, kik ezzel Bokharában ismerkedtek meg a tatárok közt, azon hajdan művelt, de ma civilizálatlan város és tartományban, hová Vámbéry hazánkfia oly veszedelmes útat tett. Az arabok utján e papír aztán bement Spanyolországba is, s mert itt már ismerték a vízi malmok használatát, azért az első (gyapot) papírmalom is Spanyolországban létesült, melyek a 14-dik században már Olasz-, Francia- és Németországban is meghonosultak, hol azonban már rongypapírt kezdték készíteni.

Hogy miként gyártják a rongypapírt efféle mal-

A papírnövények, Szirakúza mellett.

előtt, csakhogy ők az *agave americana* kisajtott leveleiből.

Hajdan az egyiptomi és sziciliai papíron kívül volt még más papír is, melyet t. i. némely fák rostjaiból hántottak, de ez, ha megszáradt, igen törékeny lett. A 11. és 12-dik századokban nagyban irtak hártványokra is, melyeket hólyagokból, belekből stb. készítettek s ily iratok a mi múzeumaink és könyvtárainkban is vannak.

A gyapot-papírost az arabok használták leg-

mainkban, arról már volt alkalmunk e lapokban, szólani, s itt még csak azt jegyezzük meg, hogy mai nap már mindenféle anyagból készítenek papírt, u. m. vászon- és gyapot- valamint selyem- és posztóröngyökből, szalmából, töretlen kenderből, kukoricalevél és száróból, gyaluforgácsból stb. miután t. i. ezen anyagokat hosszas áztatás és zúzás után tökéletes és rothadásba átnent péppé alakították, melyet aztán lemezmintákon sajtolnak, szikkasztanak, enyveznek, simítanak stb.

Falusi szokások a Székely-földön.

II. A fonó.

Fonónak vagy fonódának nevezzük azon házat, hol téli hónapokon át a leány seregfonás végett, szombatot, vasárnapot s más ünnepeket kivéve, estenként, legyen bár a legnagyobb sár vagy kerül annyiba, mint kerülne otthon egy hét alatt; világosságot, más házaknál gyéren, azt is takarékoságból, csak rövid ideig látni. A fiatalság itt találja vágyai Mek^é aját, álmai eldorádóját. —

Spanyol táncosnő duennájával. (Lásd a „Vegyes“ közt.)

zúgjon legdühöngőbb zivatar, összegyűl.

Alig hozzák t. i. az asszonyok rendbe a virágos kenderet, szeptember közepén, hosszabodván már az esték, elmennek rendre minden leányos házhoz és vigan, mint szokott az ifjuság, többféle multság közt fonnak.

Véleményem szerint ezen szokás nagyon jó, mert az egész téli világítás egy leálynak nem

Alig áll be ugyanis az estszürkület, a leányok nem ünnepiesen ugyan, de szokottnál csinosabban felöltözve, összegyűlnek s helyeiket elfoglalva 10—11-ig folytonos tréfa, kacaj, dalolás, mesélés, *alányok (mely rendre szokott járni) feloldása közt szorgalmasan fonnak. A legények sem késnek sokáig, hanem szerényen szállongnak a fonóba, hol nem ők a leányok iránt, hanem ezek buzognak

gyöngéd figyelmet, udvariasságot kitüntetni amazok iránt, a mennyiben legott helyet adnak nekik az asztal körül, a kisebb leányokat a számolýokra szoritva.

Talányaik közül adok néhányat:

1. Kisebb egérnél, magasabb a háznál, keserűbb a méregnél, édesebb a méznél. (Megfejtése: dió.)

2. Száz ujj, öt kereszttség, öt fej, négy lélek. (Megfejtése: a halott és vivői.)

3. Földön fa, fán viz, vizen kö, kövön vas, vason hús. (Megfejtése: köszörű.)

4. Nem eszik, nem iszik s ha hozzá nyulsz visit. (Megfejtése: lánc.)

Énekeik közül is egyet:

Csütörtökön este
Három legény leste,
Mig Juliska a tükörbe
Magát kifestette.

Juliska cemepe,
Pántlika kötője,
Barna legény üll mellette,
Talán szeretője.

Kocsmárosné hallja
Van-e sere, bora?
Serem es van, borom es van
Betyárok számára.

Csaplárosné hallja,
Van-e szép leánya?
Van szőke es, barna es,
Legények számára.

Azonban énekeközben is szorgalmasan fonnak, a legények pedig, mint a vadász a nyulat, úgy lesik, hogy melyik leány ejti el a fonó orsót, melyet elorozva, a legény addig vissza sem adja, mig az illető ki nem váltja egy pár csókkal.

A hajdon eleinte vonakodik a többiek előtt csókkal illetni a legényt, de még is ki kell szolgáltatnia. Így tölti a székely ifjuság fonóban a hosszú téli estéket. Csodálhatni-e tehát, hogy e házak oly vonzó erővel bírnak. De van még különösen egy, a mi azokat fölötte érdekessé teszi nem csak a székelyföldön, de szerte a hazában. — A vidéki legény házasodni akarván, egyenesen csak a fonóba megy s ott tesz szemlét leginkább a falusi szépek fölött, rendszeren itt mutatja be magát a leányoknak, nagyobb részt itt választ feleséget.

Igy eljutánk oda, hogy előadjuk a

III. Lakadalmi szokásokat.

Midőn elérkezettnek hiszi az apa fia megházassítási idejét, mi 20—22 év közt esik, élettársat

többnyire ő választ neki. Ritkán történik, hogy kellő figyelembe vennék a fiu szivhajlamát, valamint gyér azon eset is, hogy szülői választásán meg ne nyugodnék az illető. Ki lévén szemelve az ohajtott meny, ismét nem annyira hozzá, mint egyenesen szülőihez egy rokon vagy ily ügyben jártas más egyén küldetik el a házasulandó ifjival, a leányt kikérendő, s az illető szónok a betanult szavalást elmondja. Ugy vélem, nem lesz fölösleges, a mondókát megismertetnem, mely így hangzik:

„Érdemes és tisztességes becsületben megöszült házaspár! Minekutána hogy . . . isten a szent házasságot avégre rendelte volna, hogy . . . az ember ebben az árnyék világban páratlanul ne bolyongjon, miként egykor az zsidók a pusztában, de másrésről pedig Isten ő szent fölségének is ez volna célja, a mi világosan látható abból is, hogy az paradicsom kertjében egyedül lakozó Ádám sorsát megszánya, egyik oldalbordájából egy asszonyi állatot formált melléje, csak ilyenképen lehetett nekik a tiltott fának gyümölcséből enni, mert, ha Ádám egyedül marad vala, talán soha sem vetemedik az tilalom megszegésére. De száz szónak is egy a vége: a mi tisztességes házaspár ifiunk bátorodik hinni, hogy ő, az ő hiányzó oldalbordáját az kigyelmetek tisztességes házában találhatja fel, azért is, ha kigyelmetek nem ellenzik, be is bátorodik jönni annak fölkeresésére, ime itt várakozik az oroszben (konyha).“

A válasz igenlő vagy tagadó, többnyire másnap adatik.

Igenlő esetben legott elkezdődnek mindkét háznál a lakadalmi ünnepély gondjai, melynek előzménye a szükséges segédek vagy ha tetszik hivatalnokok választása. Ezek közé tartozik: a násznagy, ki mind a kézfogásnál, mind lakadalmkor helyettese az örömapának, intézője a teendőknek, fentartója a rendnek.

Azután az ugynevezett hivogató, kinek tiszte a nászünnepély előtt s alatt a vendégeket meg- és összehívni a vőfellel, ki rendszerint legények közül választatik, lakomakor étkeket, italt hordani s a násznagy rendeleteit végrehajtani. Továbbá nyoszolyó-asszony, kinek legfőbb feladata a lakomához szükséges edények és evőeszközök megszerzése, mi nem csekély feladat, mert ki sem akarja edényeit s kivált evő eszközeit oda kölcsönözni, honnan úgy, miként adta, ritkán kapja vissza. Annakutána a nyoszolyó leány, kinek fejére, hogy a többi hivatalt nem viselő leányok közül meg lehessen különböztetni, fekete bársonyt tesznek, ez a vőlegény kezébe egy fakardot kü-

lönféle pántlikákkal feldiszitve készít, mikor az esküvőre mennek. Meg lévén ezek választva, az ara szülői úgy intézik dolgaikat, hogy a kézfogas szombaton este történjék, midőn a fiatal legény néhány rokon, násznagy, s a nyoszolyó leány kíséretében megjelen a leányos háznál; megjegyzendő, kün a kapuban megállnak, csak a násznagy megyen be, (a legénynyel, csakhogy ez is elmarad az ereszben,) hol a már fönnebb említett beszéde után, ezen kedvező választ kapván: „Igen szívesen látjuk; mondja meg kigyelmed azon tiszteességes ifjunak, hogy tessék bejöni, s ha a felséges istennek úgy tetszik, ám keresse elvesztett bordáját, mi igen örülnénk, ha szegény hajlékunkban (bármily gazdag legyen is) találná azt fel.“

Ezután a kísérők a vőlegénynyel együtt bemennek, s ott rögtön asztalhoz ülve, a vő kezét fog a hajadonnal s ünnepélyesen eljegyeztetik.

Azután beáll a háromszori kihirdetés ideje s az eljegyzetteknek legalább egyszer el kell a templomba menniök, meghallgatni kihirdetésöket, mert különben születendő magzataik süketek maradnának, (székely monda szerint.) A háromszori kihirdetés ideje alatt a vőlegény estenkint gyakrabban meglátogatja jegyesét, s mindkét részről folynak a nászkészületek. A vőlegény új öltözetről gondoskodik. Ez az ara házánál is történik, kinek gondjai közé tartozik azon fölül a kellő ajándékok beszerzése és az öröm-kalács megsütése. Jól tudva, hogy e kalács minőségétől függ lakodalomkor a dicséret vagy gyalázat, az ara mindent elkövet, hogy az a kivánt igényeknek megfeleljen. E miatt sütéséhez valamennyi rokon nő meghivatik, s mindnyájának munkát ad földiszítése; mert nagyságát, mely minél nagyobb, annál szebb, nem említve, fölszíne különféle, tésztából készítettábrarózsával van felcícomázva. Azon fölül néhány ágas vesszőt szurnak bele, s azokat vékony tésztával beszalagozzák, s cernára fűzött pattogatott kukoricával, megaranyozott dióval beagatják, s az ágakra egy pár galambot, szintén tésztából, illesztnek, ez az ugynevezett öröm-kalács. E készületek közben elérkezik az esküvő napja. Mind a vőlegény, mind a leány, a mi magában értetődik, ünnepiesen felöltözködik, menyasszonyi koszorúval, háta közepéig lenyuló szá-

lagokkal földiszésített s megaranyozott pártát vesz a fejére. A hívogató azután végigjárja a vendégeket, kik lassankint összegyűlnek, a zene szól, a tánc járja, a kalács, pálinka fogy. Így neki készülve vendégei azon háznak, mely távolabb van a templomtól, elindulnak s a másikéval egyesülnek. Megjegyzendő, hogy ha esetlegesen az ara lakik távolabb, a vőlegény vendégei nem mennek érte, hanem bevárják, míg megérkezik a vőlegény háza előtt, csak is akkor a menyasszonyi násznagy hívására jó ki a vőlegény násznépe. Egyesülve a két ház vendégei, zene, kurjongatás, dévajkodás, tánc közben (legyen az út száraz vagy térdig érő sár, azért a csárdásokat csak aprózzák,) vonulnak lassankint a templom felé. Odaérve, a lelkésznek bejelentik magukat. Esküvőnél nagyon felvigyáznak, hogy a menyasszony a vőlegény baloldalán álljon, s ha történetesen nem így álltak, legottan valaki a násznép közül megigazitja őket. Esküvő után, miként jöttek, zene, kurjongatás, tánc közben ismét azon házhoz mennek a vendégek, melyhez hivatalosok s mind az ara, mind a vőlegény saját felekezetével. Következik az ebéd. Az ebédet néhány tánc követi, azután a vőlegény a leányért megy vendégeivel.

Megelégedvén a vőlegény násznagya a mulatságot, ünnepélyes szónoklattal kikéri az arát szülőitől s azok nevében. — Az ara násznagya őt kiadva, a leányt illető részét szekérre felrakják s a vőlegény vendégei kíséretével hajlékába, rendszerint zene, tánc közben vezetetik. Férje házába lépén, a családtag üdvözlése után újra kigyúl a tánc kedv, s foly a vacsora idejének elérkeztéig s ekkor eloszlanak a vendégek. — Reggel a nyoszolyó asszony kötelessége az ara fejét főkötő alá szorítani. Ekkor diszöltözékéhez fehér fátyol is mulhatatlanul tartozik. Azután isten házába avatásra megy, s végezve ájtatosságát, a vendégek újra gyűlnek, multságukat, mint a megelőzőt napon folytatandók. Vacsora végén felhozzatik a főnemlített cifra öröm-kalács, melyet a násznagy úgy feldarabol, hogy minden vendégnek, oda érte a zenészeket is, jusson, mert különben kész a keserű neheztelés. E kalács elosztása jelül szolgál, hogy a nászvigalom azon éjjel befejezendő.

Szerethszegi.

Pesti életképek.

IV.

Női pincérek.

A ki ismeri I. Ferenc francia király ama mondatát, hogy egy királyi udvar nők nélkül olyan, mint a tavasz virágok nélkül, az bizonynyal

A külföld, mely — régen elismert clog- — praktikusabb nálunknál, már régen alkalmazza ily szolgálatra a gyöngéd kezeket, s hogy messze ne

Női pincérek. (Rajzolta Jankó János.)

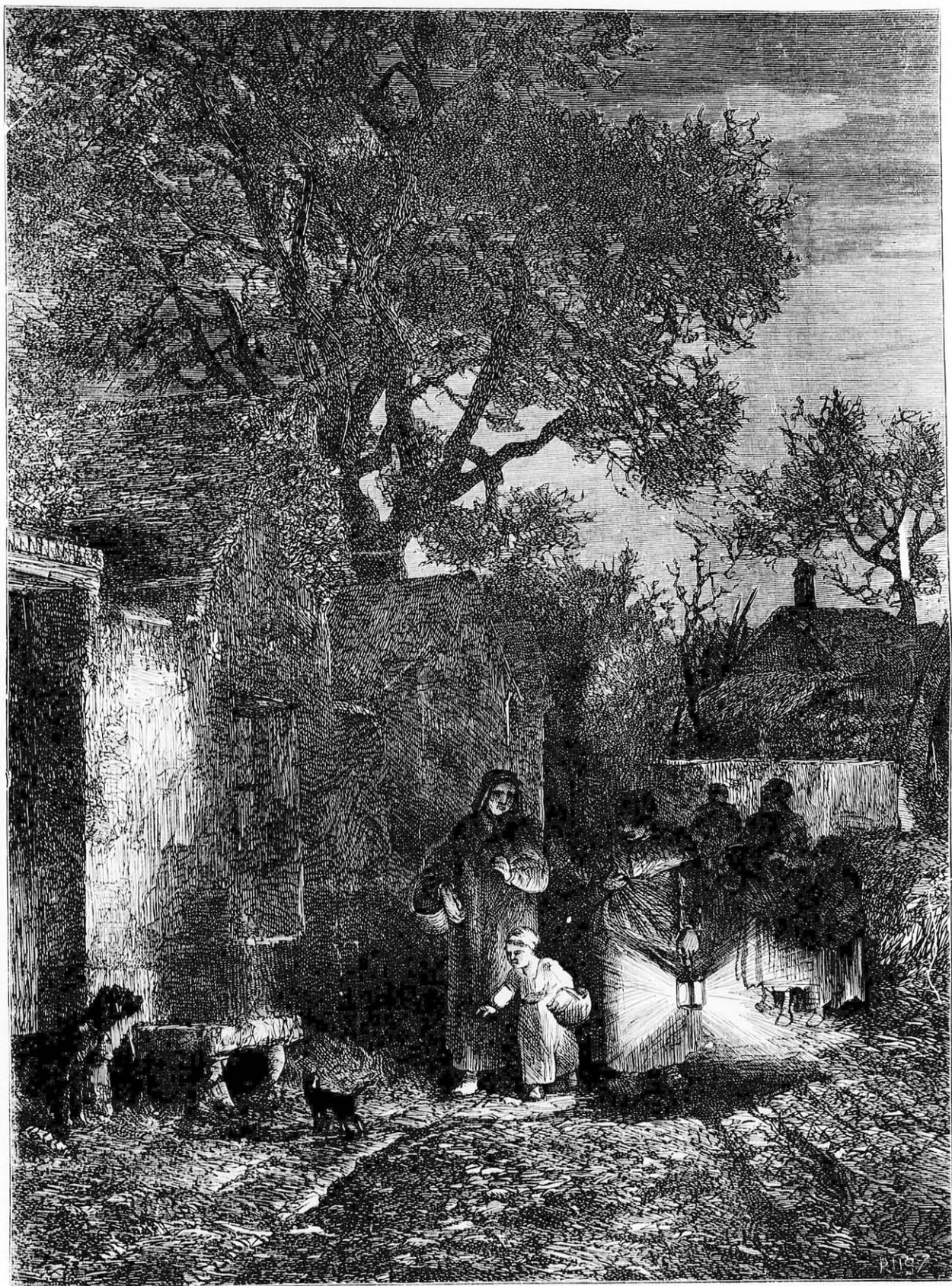
be is látja, hogy igen praktikus volt az a vendéglős, a ki vendégei kiszolgálására a nők gyöngéd kezeit választá eszközül.

Igy jutottak aztán azok a gyöngéd kezek a mi — férfiak — szolgálatunkra, azok a gyöngéd kezek, melyekről azt szokták tartani, hogy igen gyakran ellenállhatlan erővel nehezülnek nemcsak az erős férfivállakra, hanem az erős férfi akaratját is kormányozni képesek.

menjünk, csak Münchent említjük, hol a híres sö-röskorsókat, s a tejes, kávé bögréket ily kezek teszik a vendégek elé, s kétségbe sem lehet vonni, hogy minél csinosabbak a gyors kezek, annál több szolgálatot kívánnak tőle. Ez aztán a vendéglős haszna.

A női pincérek sokkal fürgébbek, csinosabbak, mint a férfiak. A vendégekben pedig — bármily éhesek és szomjasok legyenek is — marad annyi

a nők iránt való lovagissságból, hogy ha mulasztás | bosszuság, s hogy ez nagy előnyére van az emész-
ellen tehetnének kifogást, e mulasztás sokkal | tésnek, bármelyik orvos megmondhatja.

Bethlehem-járók karácsonkor.

kisebbnek tűnik föl, mintha férfi pincér követte volna el, s inkább szó nélkül hagyják. Ennek aztán meg van az a haszna, hogy evés közben kevesebb a | Hogy egy-egy csinos pincérnő vonzerővel is lehet a vendégekre, az a férfi- nem gyarlóságában rejlik, s a vendéglős bizonyára erre is számít. Ez

ugyis van, s ha a vendégek úgy gondolkoznak, hogy egy-egy csinos arc, két tüzes szem, képes megfűszerezni az ételeket, ám ők lássák.

Pesten az utóbbi években kezdtek alkalmazni női pincéreket, s kivált a fiatalság szereti e szolgáltatást, és kezeikből sokkal örömebb fogadja el a rozsul készített ételeket is, mint máshol a jobbakat.

Koszt-adó magánházaknál, hol a tanuló ifjuság szokott étkezni az iskolai év alatt, rendszeren találunk egy vagy két „gyöngéd kiszolgálót;“ kávéházakban pedig a pénztár trónusából mindig egy-egy csinosabb női-mellkép emelkedik ki.

A női pincérek egész elevenséget hoznak mindenüvé. Állig feljövő fehér kötényükben, tiszta öltönyükben könnyűden mozognak, hajlékonyan kerülnek ki egy-egy vakmerőbb kart, melyet valaki utjokba tol, ügyesen kisiklanak, ha e kar még vakmerőbb lesz, s egy-egy ölelést is merészel megkísérteni; nagy gyakorlottsággal pariroznak el egy-egy oly kézmozdulatot, mely világos törekvést árul el, hogy ujjaival csipni akar egyet a sok mozgásban kipirult arcon.

És e sok akadály ellen folyvást küzdeniök kell és mégis résen lenni, hogy meghallják a pohárcsöngetéseket, eleget tegyenek a parancsoknak.

Széchenyi István döblingi életéről.

(Vége.)

Nem tudom, mi módon értesült Széchenyi Lonovits érsek Bécsbe érkezteről, hanem azonnal föltámadt benne a vágy, hogy lássa nemes barátját, s e pontban a gróf óhajta egyezett családjá óhajtásával, kik az érdeemes főpapot buzgón kérik, örvendeztesse meg látogatásával a szerencsétlen szenvedőt. Lonovits előbb lehetőleg pontos értesülést szerzett magának orvosi részről Széchenyi állapota fölől, s azután kijelenté, hogy kész a grófnak és családjának óhajtását teljesíteni. A fájdalmas és örömteljes vizontlátás első pillanatait hiven festeni aligha sikerülne gyöngé tollunknak. Sokáig tartott, míg Széchenyi csak némileg is uralkodni képes lön érzelmei fölött, hanem akkor aztán lelke egész nagy fájdalmát kiönté a nemes barát keblébe. Először is testi szenvedéseit festé le, melyekkel az isten meglátogatta, hogyan hentereg egész éjeken át álmatlanál ágyán, míg végre a bágyadtság lezárja szemeit. „Ah, — sohajta — akkor nekem is boldog óráim vannak; akkor azt álmodom, mintha életem álom volna; mily szép ez, és — tevé hozzá komoran — mily borzasztó rá a fölébredés.“

Szivszakgatólag ismétlé aztán mindazon önvádakat, melyekkel már évek óta gyötörte magát éjjel nappal; egy gyermek megható őszinteségével, ki először térdel le a gyónószék előtt, bontá ki a derék pap előtt életének egész képét, azaz jobban mondva, csak annak sötét oldalait, melyeket a betegesen fölizgatott kedély sajátos ügyességével ki tudott keresni. Már mint gyermek, atyja tilalmának ellenére elrontotta fogait a cukorevéssel, ifju éveit istentelen tombolásban töltötte, s mint férfi, csak hazája romlásán dolgozott. „Nincs hibátlan ember — szólta az érsek megnyug-

tatólag — de ön nagy erényekkel is dicsekedhetett, ön mindig jó keresztény volt, jó férj és apa, jó hazafi.“ „Nem, nem! — viszonzá Széchenyi — én senkit sem szerettem, sem nőmet és gyermekeimet, sem hazámat, csak magamat; büntetésreméltó önző valék, és szerencsétlenségbe döntöttem nemzetemet — közvetlen és közvetve; én csábítottam Wesselényit a politikai pályára; az én rábeszélésemre lépett Batthyányi ugyane pályára; buzgón közreműködtem Kossuth megkegyelmezésén; a mit ők tettek, az közvetve az én művem is. Hogy mindnyájan segítettek a hazát szerencsétlenné tenni s a mellett magok is szerencsétlenné lőnek, az mind az én lelkiismeretemet terheli. Halálom által akartam mindezért megbűnhődni; a Dunába ugrottam, de ez is az önzés műve volt, mert jól tudtam, hogy nagy a májam s nem könnyen merülök el.“

Lonovits érsek látogatásaitól kezdődik sajátkép Széchenyi állapotának javulása; a mi már korábban lassan előkészült, az most örvendetes kifejlésre jutott; a derék férfi és jeles hazafi megtanítá a szerencsétlen gróft arra, mit ez régóta nem ismert s mi szellemi ugy, mint testi üdülésére elkerülhetlen szükséges volt, megtanítá — remélni.

Ezzel Széchenyi döblingi életének második szakasza kezdődék. Testileg oly egészséges vala, a mennyire ez sokféle organikus és üdült bajai mellett egyáltalán lehetséges volt; a szellem zavartottságáról azonban nem lehetett többé szó. Sőt a „sebhelyek“ közül — hogy az általunk említett orvos hasonlata mellett maradjunk — sem igen sok volt észrevehető; csak az irtózás, miszerint félt hosszasan kimenni a szabad légre, emlékeztetett még arra, hogy az idegrendszer semmi

esetre nincs még teljesen megerősödve. Kétszer csalták le a grófot fiai a kertbe különböző ürügyek alatt, hanem mindkétszer csak rövid ideig maradt ott; a jólesés érzete, mely az első pillanatokban vonásain tükröződék, csakhamar bizonyos aggodás és szorongásnak engedett helyet, mely percről percre gyorsan emelkedék s nemsokára ismét mélyen lehangolva tért vissza Széchenyi szobájába, hol aztán csak lassan tért vissza előbbi nyugodt, derült hangulata. Bizonyos különönségeket észre lehet rajta venni legegészségesebb napjaiban is, s ezek most sem multák fölül azon mértéket, mit nála már azelőtt megszoktak az emberek, sőt minden ilyen különönségnek végre meg volt a maga józan értelme. Így például az orvos minden reggelre szabadlevegőben való erős mozgást ajánlott neki. Miután azonban Széchenyi nem akart a parkba lemenni, kimérte szobái hosszát, s aztán kiszámította, hányszor kell végigmennie, hogy egy fél német mértföldet járjon. Minden reggel kinyitatta tehát minden ablakát (öt szép szobából állt most lakása,) egy kis urnát tett az első ablakba s zsebeit megtöltötte bizonyos számú apró csontgolyókkal; valahányszor aztán az első ablakhoz visszatért, egy golyócskát vetett az urnába, s ha zsebe üres lett, tudta, hogy a fél német mértföldön átesett. Mivelhogy e séta alatt kopasz feje megérzette a légvonatot, a közönséges fővegek egyikét vagy másikat pedig vértolulásokban gyakran szenvedő feje nem igen tűrhette, szines papirosból apró kerek sapkákat készítettett magának — tréfásan „bolond süvegeinek“ nevezte, — melyek épen elegendők voltak arra, hogy a hideg lég közvetlen érintésétől megoltalmazza a fejbőrt, a nélkül, hogy a fejet szerfölött melegítnék.

Butorai is mind az ő utasítása szerint készültek; alakjuk sokfélekép elütött a közönségesektől, hanem nagyon gyakorlatiak valának s különösen kényelmes fogantyukkal ellátva. Különös mulatságot szerzett neki egy csoport chronometer. „Mégis különös — szokta gyakran mondani — senki sem fog, ha pénzt ad ki, csak úgy találomra odadobni egy marék pénzt vagy bankjegyet, s nem vigasztalja magát azzal, hogy valamivel több

vagy kevesebb nem tesz semmit; csak az időt, mely pedig sokkal becsesebb s épen kipótolhatlan, nem veszik oly szigoruan; egy óranegyeddel több, vagy kevesebb, gondolják, mindegy.“ Az utolsó szobában állt egy hosszú asztal, tele csecsebecsekkel, többnyire a grófné ajándékai voltak, s a gyöngéd férj igazán megható kegyelettel őrzé mindez apróságokat.

A hálószobában egy kényelmes támlásszék oldalán hosszú keskeny zsák fityegett, melyből egy fekete fuvola elefántcsont feje kandikált ki; ott ült Széchenyi magányos óráiban s ábrándozott a lágy hangszereken, melyen végtelen finomsággal s mély érzéssel játszott. Ruhájára is nagy gondot fordított most; rendesen kényelmes bő pantalon, török cipőket s magyar szabásu kabátot hordott, mely csak ünnepélyes alkalmakkor, p. ha a grófné, vagy Lonovits érsek ebédelték nála, engedett helyet egy egyszerű sötétviolaszin bársony atilának. Az ebéd Széchenyinéél egyszerű volt, de választékos; ő maga keveset s csak könnyű ételeket evett; egyebek élvezését nem engedte meg elgyöngült emésztő szerve; az ivásban is szerfölött mérsékelt volt, hanem vendégei számára mindig válogatott jó borai voltak; szerette, ha jól hozzáláttak s dicsérték ételeit és italaikat, mert a „menu“ mindig a gróf sajátkezű műve volt, melyre sokat tartott. „Fájdalom — mondá egyszer sohajtva — e részben csak rendező lehetek s nem egyszer-mind gyakorló művész.“

Igy élt Széchenyi saját személyére nézve eléggé kellemes, vidám napokat, s elégtelnek, sőt talán bizonyos fokig szerencsésnek érezhette volna magát, ha egy Széchenyi elégteltségére és szerencsésjére ily tisztán személyes jólét elegendő lett volna. De szívében az első helyet hajdan is, most is hazája foglalta el, s az annak sorsa fölötti aggodás ellenállhatlanul ösztönözte politikai működésének újra megkezdésére. Bach báró kormányrendszeréhez való állása már előre el volt döntve. Alkotmányosság s a magyar nemzetiség megőrzése volt köztudomás szerint mindig a Széchenyiféle politika két Herkules-oszlópa, s most is az volt.

Egy hét története.

— Dec. 24. —

(V. K.) Egész Pest egy ünnepi bazár, melybe kalaúz gyanánt a szeretet vezet. Az embarras de richesse környez bennünket a kirakatok előtt, melyek sohasem csilognak szebben, s az árucsar-
 kokban, melyek soha sincsenek úgy tömve, mint e héten. Ez az ajándékok hete, s csak ha a szív vagy erszény fenékgig üres, maradhatunk menten az üvegtáblák csábjaitól, melyek minden lépten nyomon

kokban, melyek soha sincsenek úgy tömve, mint e héten. Ez az ajándékok hete, s csak ha a szív vagy erszény fenékgig üres, maradhatunk menten az üvegtáblák csábjaitól, melyek minden lépten nyomon

utunkat állják. Soha gyönyörűbben [metszett képeket, pompásabb díszkönyveket, bronz- ékszereket, melyek aranynak hazudják magukat, elmésőbb apróságokat és bolondítóbb piperecikkeket nem láthatunk kirakva, mint épen most. Pedig már nagy részét elhordták azok, kiknek módjuk van sietni, hogy a legszebbeket válogathassák ki. De maradt elég azoknak is, kik elkésnek. A lelemény, izlés, művészet és ügyesség ezer meg ezer kézzel rakták tele a karácsony bőségszárját, hogy egyhamar ki ne fogyhasson.

Az emberek egy ünnepet sem szépítnek úgy meg, mint a karácsonyt.

Talán azért, mert ennek megszépítése egészen rájuk van bízva. A természet nem járul hozzá, legfőlebb jégvirággal és zimankós szélvészekkel. A husvétnak ad ibolyát, gyöngyvirágot, tulipánt és madárdalt, a pünkösdeknek rózsákat és egész virányt; de a karácsony számára nem tart fenn egyebet, mint a sivár zöld fenyőt, ezt az állhatalos fát, mely soha sem veszi el színét, s az emberi szív reménységét példázza.

S ebből áll a karácsony fája, a szeretet nyájas kis gúlája, melyet most világszerte öröm és gyermyak fénye foly körül. Az a ház, melynek ablaka karácsony-estén is sötétben marad, valóban a szomorúság háza. Az a lakás, mely e napon nem lát karácsonyfát, nem is ösmeri a családélet legtisztább mézét, azt az ártatlan zshivajt, kis kaecók tapsát, édesdeden álméklodó gyönyörűséget, mely elhiheti velünk, hogy övék, csakugyan az övék a menyeknek országa. És mi ez órákban megoszthatjuk velök a menyeket! Örömük a miénkává válik, mosolyuk átszáll a mi orcáinkra, s a cukorral, aranyos dióval, papirszalagokkal teli akgatott falminket is gyermekké tesz néhány pillanatra; agyunkban tiszta gondolatok, szívünkben ártatlan örömek.

S a jó angyalok ez este megemlékeznek az árvákról is. A beteg gyermekek kórháza, az anyátlan lánykák nevelőintézetei, az árvaházak, mind szép karácsony-fákkal vannak ékesítve, melyeket jó szivű úrhölgyek vesznek körül, kezökben tarka ajándékokkal, mintha mondanák: „szegény, árva teremtesek, nektek nincs anyátok, hanem, ime, vannak anyáitok!“

E napok nem csak a családi szeretet, hanem az emberszeretet ünnepei.

Tiszteletreméltó szent atyák hiába dörgik oly komoran — itt ott — kárhoyztató szavaikat a kor romlotttsága, önzése, a nemzedékek anyagelviessége ellen, a főérzés, mi az embereket minden időben fölemeli, a szeretet, ma is úgy sugárzik a szí-

vekben, mint valaha. A könyveket most is letörli a részvét gyöngéd keze, a vérző sebre ma is visznek balzsamot, a szegények és elhagyottak nem maradnak ma sem egészen egyedül.

A ki e napokban sorba járja az intézeteket, a szegények menhelyeit, láthatja: hogy ez önző világban mennyi kéz nyúl ki, hogy adjon. Érezheti, hogy ez a kor, melyet némelyek az „új pogányság idejének“ szeretnek nevezni, hű maradt a megváltó legistenibb tanához: szereti felebarátait.

Még multságaink is nagyobbára a szeretet vonzó cégje alatt folynak.

Például karácsony első estéjén a redout-termeit azért nyitják ki, hogy a jó magyar gazdaszonyok nevelőházába megint fölvehessenek néhány árva leányt, kik a jóban kiképezve, erős lelki vértet kapjanak az élet küzdelmeire. Asbóth zenekara ha még sokkal szebben játszaná is tarka műsorát; Szukk András, ha először mutatná is be történelmi hangszerét: a magyar tárogatót, mely most „Zrínyi halálát“ fogja keseregni; s ha először volna is alkalmunk hallani Saxlehner Emma és Helvey Ilka kisasszonyok — e kellemes ifju hölgyek — énekét: a redout-termek még sem igen telnének úgy meg, mint most, midőn tudjuk, hogy a néhány filléren, melyet a bementi jegyért adunk, áldás leend. Igen, lelkeket nyerünk meg vele a nyomortól. Életet adunk olyanoknak, a kik csak tengődtek volna. Nevelőházba vezetünk kisdedekeket, kik meglehet nem sokára az utca sarába fúltak volna megrontott szíveikkel.

„Az új pogányság kora“ büszke lehet rá, hogy nevelés által akarja megváltani újra az embereket, kik sokat és sokáig botorkáztak a sötétben.

Egy fáklya lobog most, mely az ismeret útjait világítja meg, azokat az utakat, melyek fénytelenek, zajtalanok bár, de egyeseket az erényhez, nemzeteket a szabadsághoz vezetnek.

„Légy jól nevelve, s akkor egy sziklán állsz,“ mondá egy francia bölc, kit maig is sokan szidnak, mert fejből támadt a világosság, mint Corregio „szent-éjszakájá“-ban a kis szülött arcáról.

Azért nem is említhetünk nemesebb és hasznosabb *ujévi ajándékot*, mint azt, melyet a közoktatási miniszter ad a — *néptanítóknak*. Egy heti lapot küld nekik ingyen, mely megtanítja őket, hogy mint tanítsák jól a kisdedekeket. Hét nyelven, tizenháromezer példányban küldve szét, hány rejtett völgybe, hány szegény kunyhóba viszi e lap a fölvilágosítás sugarát, a lelki tápot, a malasztot, oda, a hol eddig csak szomjazták és nem ismerték!

Tisztelet báró Eötvösnek, hogy kieszközlé a

segélyt, mely e nagy ajándékot lehetővé teszi; tisztelet, hogy megkezdő ez emberséges magvetést, melyből áldás fakad.

Ha a politikában nem telhetik valami nagy örömmünk; ha az országgyűlési munka, mely a kiegyezés áldozatait most hozta meg, nem ragadhat valami költői lelkesedésre: legalább van egy pont, melyre magas reményekkel gondolhatunk.

Volt egy hangos frázis, melyet annyiszor ismételték, hogy utójára nevetés nélkül senki sem írhatta le. E frázis „a népnevelés országát“ hívta, több pathósszal, mint melegséggel. Hála istennek, ez a sohaj most már anachronismus. Odább jutánk egy kissé, mert egy meleg keblű miniszter már készíti hozzá az országutat.

Bárha a belügyminiszter is ily melegséggel tekintene ama néhány műintézetre, melyek az ő felügyelete alatt állanak. De alkalmasint sokkal nagyobb gavallér és sokkal exclusivabb politikus, semhogy a művészetet többnek tartaná, mint a szellem cifraságainak, melyekből csak szegény poéták csinálnak nagyot.

Olyan kelletlen választ legalább sohasem hallánk, mint a minőt ő exēja adott *Tóth Kálmánnak*, a nemzeti színház kérdésében. Szerencséje e tisztelt barátunknak, hogy nem volt jelen, különben csupamerő courtoisie-ből esorbát kellett volna ejtenie az igazmondáson, azt feelve, hogy e válaszszaal meg van elégedve. Mi bizony nem va-

lánk, és nem is lehetünk. Ha ő exēja semmit se szól, akkor legalább azt hihetjük, hogy annál többet gondol és tesz. De most azt látjuk, hogy ő exciája a színházat alig tartja valamivel többnek, mint a kaszinói telivérség esti mulató-helyének. Kegyesen elismerte ugyan, hogy ez intézetnél sok a tenni és kívánni való, (s ez is szép tőle), de aztán oly nagyúri ímmel ámmal tevő hozzá, hogy „majdan, ha szükségét látja, annak idejében“ tenni is fog érte valamit, hogy elzárta előlünk még azt a szűk kilátást is, melyen legalább néha egy csomó ábrándot ceszthettünk a levegőbe.

Minden változik a világon, csak ez az egy intézet, a nemzet egykori „szeme fénye“, marad úgy, mint volt, künn a kerepesi úton, a régi alapon, összezárva szavaló és éneklő múzsát, hogy tetszésük szerint konfundálják egymást.

Az izraeliták egyenjogosítását — e régi óhajt — szerencsésen megértük. Elfogadták szó nélkül, egyhangúlag, komolyan és nemesen, nyervén vele majdnem fél millió *polgárt*, kiknek nagy többsége művelt, munkás és eszes ember, s bizonyára jobban fogja szeretni a hazát, mint eddig, a míg csak *lakosa* volt. Mégérünk mi még sok mindent, a miről ma tán nem is álmodunk; csak a nemzeti színház maradt úgy, a mint megalapíták, képviselve az egyhelybenmaradást akkor is, midőn körülte minden halad és fejlődik.

V e g y e s k ö z l e m é n y e k .

— (*Egy spanyol tán. osnöt duennájával*) vagyis gardedámeja, felügyelőnéjével ábrázol mai képünk az 5-dik oldalon, mely szintén a páratlan eredetiségű Doré rajza. — A világ legtáncosabb népei az afrikai szerencsenek és a spanyolok. Azok úgy mint ezek, minden alkalmat táncal ünnepelnek, keresztséget, lakadalmat és halált egyaránt. Táncolnak napi fáradalmaik után „*pihenésül*“, táncolnak örömeikben, bánatukban, táncolnak győzelmeik és vesztéseik után, táncolva dicsérik istent egyházi körmeneteikben, táncolnak ha bőség van, s táncolnak az inség idején, búfelejtésül. Csakhogy amazok tánca vad és buja az istentelenségig, míg a spanyolok táncai a plasztika és mimika azon forrásai, melyekből a művészek mintáikat merithetik. „Egy izben — így szól Doré, — Jijonában (olvasd: Khikhónában) oly gyászszertartásnak voltunk szemtanúi, melyen nagyon megütköztünk, minthogy a gyászolók táncoltak mellette. Bizonyos

félreeseő utcában járkáltunk, midőn egyszerre csak gitár, kasztannyet (csörgőféle) és harsány ének hangjai üték meg füleimet. Erre az illető parasztház nyitott ajtaját felnyitók, mert azt hittük, hogy lakadalmas népet fogunk látni, hát pedig ott — temetés volt. A tágas szoba háttérében, szőnyeggel borított asztalon kiterítve s narancsvirágokkal borítva 5—6 éves lánykát pillantánk meg; elejente azt hívök, hogy alszik; de midőn megláttuk mellette a szentelt vízzel telt edényt s az asztal négy sarkán égő négy viaszgyertyát, akkor vettük észre, hogy halott. Egy fiatal nő — kit anyjának mondtak — forró könyeket hullatott a gyermek fölött. Azonban a jelenet többi része nagyon ellenkezett a gyász ezen kifejezéseivel, mert egy fiatal ember, ünnepi ruhába öltözve s pattogtatva csörgettyüit, élénken járta kedvesével a *jota* (khóta) nevű táncot a szoba közepén, míg a gitárosok s a gyászoló vendégek kört képeztek körülöttük és énekszóval

és tapssal kísérték mozdulataikat. — Mi meg nem foghattuk ezen vigasságot a gyászos föld alatt, azonban az elhunyt egyik rokona erre azt mondá: „Está con los angeles,“ ő már az angyalok közt van, s mert a spanyol néphit szerint mindazoknak, kik gyermekkorukban halnak el, joguk van egyenesen a paradicsomba menni, azért ezek halála fölött igaztalannak tartják szomorzkodni, hanem illendőbbnek boldog sorsuk fölött örömeiket fejezni ki.

(— m — f.) (*A harangöntést*) az egyiptombeliek találták föl. Ossiris egy ünnepét harang-kongás dicsőíté. — A harangnak templomok tornyain való használata a 4-ik században hozatott be Franciaországban; Sabinion és Nolai Pál római pápák pedig azt rendelték, hogy a hivek harangozás által hivassanak a szent misére. A harangok alkalmazása előtt deszka-kolompolással történt ez, a miért e deszkák *szenteknek* nevezettek. — Ez időben a harangok már oly nagyok voltak, hogy midőn 610-ben Clotár Senst ostrom alá fogta, a szent István templom harangjainak félre verése oly rémületbe hozta seregét, hogy az megfutamodott. — A harang elnevezése, felszentelése a 7-ik században vette kezdetét. — A csöngetyü már a régi zsidóknál használatban volt, mert a főpap köntösének szegletein sok kis csöngetyü függött; e köntöst akkor ölté magára, midőn egyszer az évben a szentek szentélyébe lépett, hol a frigy ládája állott. — A görögök is ismerték a csöngetyüt, mert Athenében Proserpina és Cybele papjai a mysteriumok ünnepén használták.

(— m — f.) (*A lutri-t*) a rómaiak találták fel. A Saturnáliák (farsangi ünnepek) alkalmával nagy díjt szokott volt kitüzní a római császár. Augustus ezt kis mértékben tevé, de már Nero naponta 1000 jegyet osztatott ki a nép között, s a nyertes közel 10,000 aranypénzt kapott. Különös jutalmakat tüzött ki Heliogabal császár, így például: 6 rabszolgált és 6 legyet; pompás edényt s egy durva agyag fazekat; egy elefántot s egy egeret és több ily egymással ellenkező tárgyakat. — Később egyéb ünnepeken is divatban volt a lutri, mig végre állandóan szervezték, hogy sok ezer vagyonát s gyakran boldogságát is feláldozza érte. — Párisban 1657-ben vette kezdetét s Franciaországban a legutolsó ünnep, sorshuzás, melynél a nyertest a fejedelem fizeté, XIV. Lajos alatt rendeztetett Marlyban, Nantes k. a.-nak le Duc urral való összekelése alkalmával.

* (*Géptani remekmű.*) A mult században nagy csodálkozást keltett egy Versailles-ben levő óra

melyet 1706-ban Morand Antal készí tett. Ha az óra ütött, el kezdett a kakas kukorikolni s megjelent XIV. Lajos lóháton s egy s szárnyas angyal Viktoria koronát nyomott homlokára. Nem régen Párisban is volt, de még sokkal remekebb szerkezetű óra, melynek kerekai minden eddigit hátrahagynak. Egy bronz tok ez, 4 láb magas, van három számlapja az első oldalon. A középső a legpontosabban mutatja az órákat, perceket, másodperceket, napokat, hónapokat, és esztendőket. Balra látható egy lég- és egy hőmérő. Ha az óra ütni akar, az egész gépezet mozgásba jő s a legesodálatraméltóbb színjáték fejlik szemünk előtt. A világ teremtését látjuk. A tok felső része egyszerre megeléknkül, köd emelkedik belőle. — Jehova megjelenik s uralg. Intésére széthullnak a felhők, mennyboltozat támad, a tenger habjai hullámanak, a föld kiválik a chaosból. Gyümölcsfák s csörgedező csermelyek foglalnak helyt a föld színén. A genezis minden állata elvonul szemünk előtt s megy a földi paradicsomba. A madarak röpkednek, a pacsirta énekli reggeli dalát, a kakas kukorikol, a páva kiterjeszti színes tollait. Megjelenik Jehova, megjelen, hogy művét bevégezze. Megteremti Ádámot és Évát, a férfit és a nőt; kezdődik a csábítási dráma. A kis apró alakok mind oly mozgékonyak, mintha élénék. A számtalan tag, mikből állanak, lehetségessé teszi, hogy majd mindent a mozdulatok által kifejezhesenek. A kígyó belekezd szerepébe. Előbúvik, a tudásfája körül tekerőzik s élénken szemünk elé tárja a csábítás jelenetét. A bűn elkövetett, isten kimondá ítéletét s jő a lángpallosu Cherub, hogy kiűzze a bűnösöket az éden kertjéből. Első szülőink szomoruan hagyják oda a kényelmes életet. S ezzel a játék véget ér, a pacsirta utósó danáját énekli, a föld eltűnik, a boltozat összemlik, a felhő eloszlik mint a buborék s a tok ajtai megnyílnak, hogy meglássuk a gépezet belsajét. A csodálatos kerekék, mikén a művész 17 évig dolgozott, nem kevesebb, mint 25,000 acél darabkából állnak. A játék körülbelül husz percig tart.

* (*Egy kis reklame-kísérlet.*) Nem régen, a marsillei nagy vásáron, egy keletindiásan öltözött férfi így kezdett beszélni: Ha a szeszélyes szerencse-istenasszony valakit segiteni akar, megsegíti azt álmában is. Lássátok, én, mint ifju, legutósó szolgálja voltam egy kalkuttai angolnak. Egy izben a Ganges folyam felé sétáltam s észrevettem egy fiatal leányt, kinék arcát aranyfonadéku fátyol borítá. Virágokat szedegetett a parton. Azt hittem, valami istennő szállott le a magasságból. Egyszer-

ra elsiklott s a sebes folyamba bukott; én utána ugrottam, s partra hozám. Hamarjában azt sem tudtam, mit csináljak a gyönyörű leánynyal, mikor lovag-csapatot látok felé közeledni. Egyik közülök, kinek ruháján annyi volt a drágakő, mint utcán a szemét, hirtelen leugrott lováról; a mint a leányt meglátta, — nyakamba borult, összevissza ölelt s azt mondá: Nemes ifju! te a biztos halálból mentéd meg leányomat, — törvényünk szerint tied birodalmam fele. Jöjj, hogy átadjam! — „Fölség! Franciaországban 55 frankot fizetnek, ki egy vízbe fulót megszabadít, de legtöbbnyire felebaráti kötelességből teszik. Ez volt az eset itt is s azért semmi jutalmat el nem fogadhatok.“ — Ezt meg nem engedhetem, mondá a király, — hálaadósságot nem tűr el vállam; meg kell, hogy jutalmazalak. — Jól van fölség, — mondám, ha épen meg akar jutalmazni, adja át nekem a fémtisztító por titkát. — A király elbámult szerénységemen s mosolyogva átnyújtá a receptet. Tisztelt hallgatóim, ajánlom, tessék vegyenek! S a port vették, mintha ingyen adta volna.

* (*Eredeti fogadás.*) Öt fiatal ember, Berlin előkelőbb köreiből, abban fogadott, hogy hét egész nap nem fognak aludni s erre nézve minden izgatószeret fölhasználnak. Október 29-ikén kezdtek. Első éjel táncoltak s nagyon erős kávéit ittak. Nappal lovagoltak, lövöldöztek, vívtak s minden félórán kávéztak. Ez volt a napi és éjrend. Ez öt közül egy csakugyan megnyerte a fogadást, csak hogy 15 fontot vesztett súlyából. Kettő 150 órai ébrenlét után visszatarthatlanul elaludt; egyik mellgyulladásban fekszik; az ötödik elaludt az állatkertben a lovon; leesett s kitorpte a jobb karját. Nem nagy hasznuk volt a mulatságból!

* (*Embergyilkos szenvedélyből.*) Anglia a különök minden fajából mutathat föl eredeti példányokat s ha e különőség nem veszedelmes, — ha valamely mulatságos oldala van, — szívesen meg is nevetjük. A mentanai vért nap azonban angol figurát mutatott föl, mi már valamivel több az egyszerű különénél. Mint egy római tudósító írja, ment a garibaldistákkal egy angol is, kinek olyan karabinja volt, mely hihetlen távolságra lőtt. A fegyveren van egy kis táveső s közelítő is, melynek segítségével az egész tájat beláthatja. A jó angol olyan helyekre is odapislantott, hova másnak golyója sem ér s egész szenvedélylyel lövögeté le a meglepett embereket. Ennek a vadkülönc ember vadásznak naplója is van, melybe szorgalmasan beírja áldozatjait. Politikai meggyőződése nincs; de mert megszerezett hadseregben ily kiesapon-

gásokat el nem tűrnek, azért szegődött a garibaldistákhoz. Ez állásból következtetve azt erősítik, hogy ő volt, a ki honfitársát Julian Russelt, ki a pápai zuávok mellett tartózkodott, összeperzseltte.

— (*Khinai iskolák.*) Hildebrant tanár „Utazás a föld körül“ című munkájában igen szépen nyilatkozik a khinai iskola-ügyről, pedig tudva levő dolog, hogy az már 4000 év előtt ebből az állapotban volt. Kantonban léte alkalmakor mondja többi közt: (2-ik kötet, 11-ik lap): „Sok áldozathely mellett mentünk el, hol papir és illatos fácskákat égettek s néhány helyet meg is néztünk. Mindenütt igen szívesen fogadtak. A rendesen imaházakkal ellátott iskolákban nagy rend van. A gyermekek csöndesen ülnek helyökön; mindenik előtt van egy kis asztalka, melyen dolgozik. A téres szobák virágokkal és pálmákkal voltak díszítve. Ha e csinos, tiszta iskolákat hazám polgáriskolái s gimnáziumaival összehasonlítom, a khinai rendszernek kell elsőséget adnom.“

* (*A kávé ellenségei.*) A malabari partokon, különösen Madras kávéültetvényeiben, borzasztó pusztításokat visz véghez egy kis rovar, s azokat sokszor teljesen megsemmisíti. Ez ellenség annál veszedelmesebb, minthogy semmi sem árulja el jelenlétét, hanem a kávéfák levelei egyszerre kezdenek sárgulni, s csakhamar az egész fa kihal. Egy ültetvényben csak egy nyár alatt 400,000 kávéfa veszett ki. Ez ujonan megjelent rémitő ellenség ellen eddigelé még semminemű óvrendszer nem bizonyult hathatósnak.

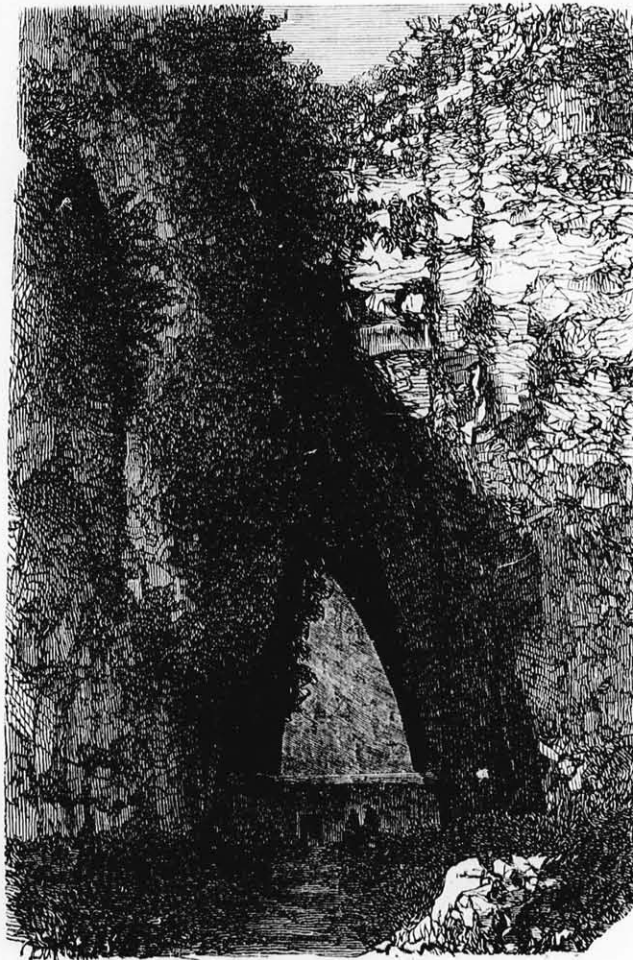
* (*A néger nők fényűzési hajlama*) messze túlhaladja az elégáns világ hölgyeit. Még rabszolgaságukban is, a mint csak lehet, kitüntetik e hajlamukat, és színes rongyok, csillogó üveggyöngyök szerzésére gyakran oly fortélyokhoz nyúlnak, melyek eléggé eljárulják fényvágjukat. A szerencsén asszonyok fényelgésének valódi típusa Fontenay Washingtonban. E fiatal szerencsén nő a legérdekesebb jelenségek egyike. Szépnek nem lehet mondani, mert civilizált fogalmak szerint a szép nőknek fehér-piros arcuknak kell lenni, lady Fontenay pedig valódi szerencsén; egész alakja azonban oly kellemes, hogy legkevésbé sem lehet csodálni, mint volt képes ez előtt 6—8 évvel elragadni a közönséget, mint táncosnő. Egy vándor csapat ballet-primadonnája volt, s az igazgató rabszolgája. Viktória név alatt sok színpadon megfordult, s az amerikai lapok fekete Pepitának nevezték el. Fontenay, egy francia születésű bankár megvette a táncos rabszolgát az igazgatótól 1000 fontért. A leány igen ragaszkodott Fontenayhoz, ki — úgy látszik — külön ember, mert

a szerencsen szépséget két év előtt nőül vette, s minden fényvel elhalmozza. Lady Fontenay azóta a város legfényűzőbb hölgye, és első feltűnősége. Ugy látszik, korlátlanul uralkodik férje fölött, mert minden óhajtása teljesül. Csak selyemben, bársonyban és csipkékben lehet látni; karja, nyaka ékszerekkel van tele, hajában gyémántos diadémot hord. Annyi ékszert, mint a fekete lady, talán egy nő sem viselt még. Gondolni kell egy ébenfeketeségű arcot, melyet egy kis pirosság élénkít, nagy sárgás-zöld szemeket, szép arányos termetet, s ezenkívül csupa selymet, szalagot, ékszert, és ez lady Fontenay. Mélyen kivágott ruhát hord; a vállak ugyan feketék, de gömbölyűek, valamint a kakok is; a gyűrűkkel beborított kéz elég kicsiny. A lady gonosz izlésére mutat, hogy haját hajporozza; a rózsák és kaméliák sohasem hiányoznak göndör hajából, s nefelejts-bokrétákra külön kis üvegház van. a Négy fehér lótól vont pompás hintóban jár, gyakran lovagol is, s minden szem megakad rajta. Egy regebeli rejtélyes fekete lényhez hasonlít. Ad estélyeket, melyekre válogatott társaság szokott megjelenni. A lady fényserete havon kívül körülbelül 500 fontba kerül. A finom szivarok is jelentékeny összeget képviselnek.

v.— (*Dionysius füle*.) Dionysius fülét gyakran halljuk emlegetni, s közmondásossá vált ez nálunk is, midőn Bachnak spitzliktől hemzsegő idejében még legbizalmasabb barátunkkal sem mertünk másként titkos beszélgetésbe bocsátkozni, ha csak előbb körül nem tekintettünk, vajjon az a hely, melyen vagyunk, nem bir-e a Dionysius fülével. Minthogy Dionysius fülének itt hű rajzát adjuk, a hogy azt a Sziliciában utazók ma láthatják, talán nem lesz felesleges, ha a hozzája kötött történetet és népregét is fölelevenítjük. Ezelőtt 2,200 évvel Szicilia egyik uralkodója, az alacsony

sorsból esze és fortélyá által fővezérré, majd Szirakúza királyává lett Dionysius, a mily vitéz, ép oly hiu és kegyetlen volt. Vitézségét a karthágóiak ellen viselt háboruiban tanusítá, hiuság pedig abban, hogy jó poétának tartá magát, és felolvasásaival az azonkori költöket és tudósokat kinozá; szerencse, hogy akkor még nem voltak lapok, mert azoknak is juttatott volna belőle. Versélvező közönség azonban már ekkor is volt, s ilyen volt az is, mely az olimpiai versenyekre szokott megjelenni. Dionysius azonban oda is elküldötte verseit, a legjobb szavalók által olvastat-

ta föl, de mégis megbuktak velök. Ekkor a versiró király e miatt majd megőrült. S mert a legszelidebb lelkű poétát még ma is dühössé képes tenni az, ha versétrosznak mondják, valószínű, hogy Dionysius maig is emlékezetes kegyetlenségének oka az irányában nem kedvező kritika volt. Elég az hozzá, hogy a Dionysius által emeltett és számos borzasztó börtön romjait Szirakúza közelében maig is láthatni, s ilyennek tartja a hagyomány azon sziklaüregét is, melyet képünk ábrázol. Ez üreg falaihoz lettek volna láncolva a foglyok, s mert Dionysius még így is tartott tőlük, azért az üreget mesterségesen tölesér-alakra egészen a sziklatömb te-

Dionys füle.

tejéig vájatta, úgy hogy ez óriási tölesér keskeny nyílása fennt volt a sziklák tetején; azt mondják, itt szokott a gyanakodó király hallgatózni, foglyainak még suttogását is megérthetvén. Innen aztán a Dionysius füle elnevezés. — Némely régiségbuvár azonban azt tartja, hogy a sziklaürnek más rendeltetése lett volna, az t. i. hogy erős viszhangja miatt Dionysius zenészeinek helyül szolgáljon, mert e sziklatömb előtt egy görög amphitheatrum vala. Akármint legyen a dolog, a Dionysius füléről szóló hagyomány oly erőben él, hogy az üreget képező sziklák szétomolhatnak, de a rege ki nem vész.

kiismerete nem lesz lekötve s ezért gyakorolnia kell a lelkiismereti szabadságot.“

* (Ganz Abrahám végrendeletét) e napokban nyiták föl. Pompás dunaparti házát egészen özvegyének hagyta. Budai vasöntődjét s egyéb ottani birtokát öt testvérének, úgy hogy Konrád fivérének mindenekelőtt még 20,000 ftot fizessenek ki. Fogadott leányának 30,000 ftot, melyet férjhezmenetelig tőkésíteni kell. Minden budapesti keresztfiának és leányának egyenkint 2000 ftot stb. A gyár személyzetéről pedig úgy gondoskodott, hogy a míg ez üzlet fennáll, azok mindig megkapják jelenlegi fizetésüket.

* (A honvédelapra) ő felségeik által felajánlott százezer darab aranyon Lónyay pénzügyminis-ter, mint értesülünk, szerencsésen tudott, kapván érte 589 ezer frtot bankjegyben, mely összeg már megérkezett ide és az országos főpénztárban helyeztetett el.

* (A hófuvatagok) sok vidéktől egészen elzárták az utakat. Vas megye több részéről borzasztó viharról értesítenek, mely dec. 3-tól 8-ig majd folytonosan dühöngött. E közben a hó esett, s a fuvatagok országutakat és vaspályákat járhatlanokká

tettek. Némely vidék napokig is egészen el volt zárva a közlekedéstől. A múlt héten a budai és pesti vaspályáktól csak rendetlenül közlekedhettek a vasuti vonatok. Vasárnap pedig nem is indultak semmiféle irányba. A külföldi posta pén-tek estétől hetfő délutánig késett.

*(A hadsereg új egyenruhája.) A sokat vitatott hadsereg egyenruházása feletti előterjesztések ő felsége szentesítése alatt vannak s remélhető, hogy mielőbb leérkeznek. — Javasoltatott a gyalogság számára világos kék bő nadrág, sötétkék kabát gallérral és hajtókával mint jelenleg; a legénység kabát helyett zubbonyt kap és ujjasmellényt; a vadászok megtartják mostani egyenruhájuk színét, a dragonyos ezredek 1—12 számú vörös nadrágot, magas csizmát és fehér kabátot, a 13—14. vörös nadrágot és zöld kabátot kapnak; huszárok, dsidások és tüzérek megtartják előbbi egyenruhájukat, a szekereszek vörös nadrágot és az eddigi kabátot nyernek s ez egész hadsereg egy Skriván kalapgyáros mintája szerint készült főveggel látatik el forgóval vagy tollal; csak a huszárok kapnak kucsma helyett nemez csákót. Az összes lovasság barna lovaköpenyt fog nyerni.

H I R D E T É S E K.

Hatschek Miksa látszerész optikai és diszmuárak raktárának ARJEGYZÉKE

váci utcában a „Korona“ kávéház mellett,
a következő tárgyakra nézve :

Thea

legfinomabb karavan-thea, 4, 5, 6, 8 frtért fontja. 1, 1/2 és 1/4, font csomagokban.

Főraktára a jutalom-éremmel kitüntetett
párisi

Finom chocolat-Mentier.

Chocolate santée (hasonszenvi) 80 krért 1/2 font.

Chocolate vanille 1 frt 20 kr 1/4 font.

Thea-üstök britannia-érez, pléh és vörösrézből 4, 5, 6, 10, 15, 30 forintért.

Thea- és kávé-teríték porcellából, 2, 4—6 személyre 3 ft 50 kr, 4, 50, 8, 12 f. t.

Thea- és kávé-teríték chinai porcellánból 18, 25, 30 frt.

Thea-ládkák rumos üveggel palisander- és tölgyfából 8, 12, 14, 18, 36 ft.

Thea pléh szelenczék 75 kr, 90 kr, 1 ft, 1 ft 20 kr, 2, 3, 4, 6 frtért.

Öntöttvas kályha-állványok hozzá tartozandóság al együtt 3 ft 40, 3 ft 80 kr, 4, 6, 8 frutól fölfelé.

Vaspléh olajfestésű állatkákkal, kályha-állvány 12 14 frtért.

Faszínú fakosarak pléhből 6 frt 50 kr, 8, 10 frtért.

Kályha-ellenzők testve és festetlenül 8, 10, 12 frtért.

Megrendelések mindenhoza elküldetnek a pénz előleges beküldése vagy postai utánvét mellett, és kérjük szigoruan ekkép czimezni :

HATSCHEK MIKSA, optikus,

váci utcában a „Korona kávéház“ mellett Pesten.

1695

Ünnepi ajándéku

ajánlható

DISZMŰVEK

Emich Gnsztáv könyvkiadó-hivatalában
(Barátok-tere 7-ik sz. 1. om.) s általa minden hiteles könyvárusnál kapható :

LÁZÁR KÁLMÁN gr. A lég urai.
Képek a madárvilágból. 6 gyönyörű nagy képpel. Diszkrétésben 5 frt. 50 kr.

KINGSLEY KÁROLY. A hősök.
Görög tündérmesék gyermekek számára. Angolból fordította Pulszky Ágost. Egy könyomatu czimképpel. Diszkrétésben (vörös angol vászonban, aranszegély-lyel.) 2 frt 50. kr.

PETŐFI SÁNDOR összes költeményei (1842—1846.) Harmadik javított kiadás. 2 kötet, a költő arczképével 3 frt.

Aranyozott finom vászonköt., színes metszéssel 4 frt 20 kr.
Dúsan aranyozott vászonköt., arany metszéssel 5 frt 25 kr.

SZÁSZ KÁROLY. Zrinyi a költő.
Történeti költői beszély; és Lorántfi Zsuzsánna szőnyege 80 kr.
Diszkrétésben 1 frt. 60 kr.

ÜSTÖKÖS ALBUM. Szövegét irta Jókai Mór. A képeket rajzolta Jankó. Két nagy kötet, kemény táblába kötve. 3 frt.

MEXIKO Miksa császárig. Különösen ős- és ujabbkori története, államszervezete, aztek műveltségi története s különböző néptájaira vonatkozólag. Báró Müller J. W., Prescott William H., Arnim Th. és mások nyomán közli Szokoló Victor. Tíz különnyomatu kitünő képpel Diszkötésben 4 frt.

NAPLÓ. Lapok a mult és jelenből. Diszkötésben csattal 2 frt. 50 kr. Ez emlékkönyv finom levélpapírra van nyomtatva, s az év minden napjára egy lappal ellátva; a lapok legfelső részét legjelesebb íróink és költőink műveiből merített jelmondatok vagy versek foglalják el; alul az e napra eső nevezetesebb törté-

neti események vannak följegyezve. A lapok közepe pedig fehérre van hagyva, hogy arra kiki saját jegyzeteit s gondolatait írhasssa. — Különösen ajánlható hölgyeknek való ajándéknak.
MADÁCH IMRE. Az ember tragédiája. Drámai költemény. Második, tetemesen javított kiadás. 1 frt. 80 kr.

Diszkötésben. 3 frt.
FLÓRA. A jó gyermekek könyve. Két füzet, csinos borítékban, ára egy-egy füzetnek 40 kr.
BEAUMONTNÓ GYERMEKEK TARA. A Foa Eugenia által átdolgozott s új regékkel bővített francia eredeti után fordítva. Egy rézmetszettel. 1 frt 40 kr.

HATSCHEK MIKSA

raktárában

váci utczában a korona-kávéház mellett Pesten.

OPTIKAI DISZKÁRUK

árjegyzéke.

Színházi látcsövek (Operngucker)

3 frt, 3 frt 50 kr, 4—50 frtig.

- 1 finom szemüveg acél vagy csonttal, fehér üveg, 1 frt 20 krtól fölfelé, deito kék vagy szürke üveggel ugyanazon áron.
- 1 finom invisible-szemüveg 3 frt 50 krtól fölfelé.
- 1 finom ezüst szemüveg 3 frt 50 krtól fölfelé.
- 1 finom teknősbéka-szemüveg 3 frttől fölfelé.
- 1 finom lorgnet (Stecher) 1 frttől fölfelé.
- 1 finom arany-patent brill 4 frt 50 kr.
- 1 finom Penznez (orrszept) fehér, kék vagy szürke üvegekkel 1 frttől fölf.
- 1 finom teknősbéka-szemüvegből 3 frttől fölfelé.
- 1 finom ezüsből 3 frttől fölfelé.
- 1 finom teknősbéka-szemüveg lorgnet (Stecher) 3 frttől fölfelé.
- Rajzeszközök 90 kr, 1 frt, 1.30, 1.80, 2, 2.50, 3, 4—20 frtig.
- Hőmérők 60, 90 kr, 1 frt, 1.30, 1.60, 2—8 frtig.
- Légmérők 4, 5, 6, 7, 8—35 frtig.

Fényképek nagy választékban

5, 10—50 krig. 1694 3 3

Fénykép-albumok zenével

14 frttől 50 frtig.

Vidéki megrendelések a pénz előleges beküldése vagy postai utánvét mellett mindenhova elküldetnek, és kérjük ekkép ezimezni:

HATSCHEK MIKSA optikusnak

Pesten, váci utca a „Korona-kávéház” mellett.

Szükséges kézikönyv minden földbirtokos és lótulajdonosnak!

Patkolástán,

írták: Eisenmayer S. és Varga Ferencz

Állatgyógyint. tanársegédek.

86 a szöveg közé nyomtatott fametszvénynyel és állatgyógyászati jegyzetekkel

Ára csinosan füzve 2 forint.

(Két forint bérmentes beküldése mellett, a könyv bérmentesen elküldetik.)

Eggenberger F.,

akad. könyvker. (Pest, Feencziek tere 5. sz.)

KARACSONYI

és

uj-évi ajándékok.

KOHN IGNÁCZ

jó hírben álló

óra-üzlete

Pesten,

kigyó utca 6. sz.

ajánlja dusan felszerelt raktárát kitünő jó és olcsó órákból két évi kezeskedés mellett

Árjegyzék:		frt
Ezüst horgonyóra 4 köre	24, 28, 32	10
„ „ 4 köre rugonyával	24, 28, 32	12
„ „ finom arany kerettel	24, 28, 32	13
„ „ kettős fedéllel	24, 28, 32	14
„ „ jegeztűveggel	24, 28, 32	15
„ „ 15 köre	24, 28, 32	15
„ „ kettős edéllel	24, 28, 32	18
„ „ erős ezüsből	24, 28, 32	20
„ „ angol horg.-ó. jegeztűveggel	24, 28, 32	18, 20, 22
„ „ remontoir	24, 28, 32	24, 28, 32, 35
Órák 3 probas aranyból.		
Arany nőóra 4—8 köre	24, 28, 32	24, 28, 32
„ „ savonette 4—8 köre	24, 28, 32	38, 40, 42
„ „ horgonyóra 15 köre	24, 28, 32	45, 50, 55
„ „ remontoir, nőknek	24, 28, 32	80, 85, 90, 100
„ „ horgonyóra 15 köre	24, 28, 32	34
„ „ aranyfedéllel	24, 28, 32	42
„ „ savonette	24, 28, 32	54
„ „ savon. ar. fedéllel	24, 28, 32	58, 62, 66, 80, 90
„ „ remontoir savonette erős ar. fedéllel	24, 28, 32	100, 110, 135, 165
Ingaóra minden 24 ó. után felhuzandó	24, 28, 32	11
„ „ 8-adnapra felhuz.	24, 28, 32	15, 19, 21, 23
„ „ óra-és félóraütéssel	24, 28, 32	28, 31
„ „ óra-és negyedóraüt.	24, 28, 32	46, 50, 52
„ „ óra-és negyedóraütéssel	24, 28, 32	38, 40
„ „ havi regulateur	24, 28, 32	29, 31
Ébresztő 5 frt. órával	24, 28, 32	7
- Vidéki megrendelések előre beküldött ar vagy postai utánvét mellett legfontosabban és gyorsabban teljesítetnek. Órák cserébe és javításra is elfogadottak és olcsó órák, melyek meg nem felelnek másokkal pótolhatók.

Martin Mária Klementine apáca valódi Eau de Cologne
raktára, Rajna melletti Köln városában.

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

Szobafüstölő s egyéb illatszerek.

Parázslevelek, csomagját 15 krjával.
Ugyanaz legfinomabb faj 18 kr.
Párolgőlevelek, csomagját 35 krjával,
Füstölőszalagok Plesse és Lubintól, katulyáját 60 kr.
Füstölő papírok Rimmeltől 1 frt.
Virágfüst, üvegeséjét 35 krtól 1 frt. 40 kr.
Eau de vie de Lavande 40 krtól 1 frtig.
Eau de Lavande ambrée double, Pinaudtól 2.25—3 frt.
Eau de Lavande ambrée double Pivertől, 70 kr, 1 frt. 20 kr, 2, 3.
Eau de Lavande ambrée double Houbigaut-tól 2 frt 50 kr.
Lavender Water from Rimmel 1.50—3 frt.
Esprit de Lavande au bouquet from Atkinson 8 frt. 50 kr.
Parfumes Vaporasiten. (Violette, Rose, héliotrope etc.) 3 frt.
Angol füstölő eczet, üvegeséjét 1 frt. 20 krral.
Francia füstölő eczet, illatozó stb. 2 frt.

Továbbá nagy választék füstölő s párolgató lámpákban, 1, 2, 3, 4, 5 frtjával kaphatók

Vértessy Sándor

angol-francia illatszerkereskedésében a „Venushoz”,
Kristóftér 1. sz. Pesten.

Legfinomabb Pecco-, Congo-, Souchang- és virágthea, Rum és Arak.

Jeon Maria Farina valódi Eau de Cologne raktára
Kölnben, a Julichertérrel átellenben.

MÖSSMER JÓZSEF

rumburgi vászon-raktára

A „MENYASSZONYHOZ”

Pesten, uri és zsidó-utca szegletén, b. Orczy-féle házban 10. sz. a.

ajánlja legnagyobb és jól rendezett árutárát, úgymint : rumburgi, hollandi, creas, sziléziai és fonal-vásznak, $\frac{8}{4}$ $\frac{9}{4}$ $\frac{10}{4}$ széles ágylepedőknek való vásznak, kész fehéreneműek, 30 rőfös asztalneműek, 6, 12, 18 és 24 személyre való asztalterítékek, törülközőkendők, asztalabroszok különféle nagyságban, asztalkendők, kávéskendők, fehér és színes vászon zsebkendők, angol és francia battistkendők, fehér és tarka vászon eszovát ágyneműek, butoreszovátok, nankingok, színes perkálók, gazdasági ruhaszövetek, színes ingkelmék, asztal- és ágysterítők, ugyszintén mindenféle fehér szövetek, fehér perkál, battist, clair, moull, nyári piké, madapolan, angol schirting, piké, zsinóros és színes parket, piké-szoknyák és takarózók ugyszintén flanel-paplanokat különféle nagyságban ; ezeken kívül angol gyapjubáronyok, lama, wattmoll, flanel, orlean- és lüster-szövetek, ruháknak való jutányos gyapjuszövetek, színes alsószoknyák, amerikai bőrök, viaszos vásznakat és több itt meg nem nevezett cikkek

legjutányosbra szabott áron.

A vásznak valódiságaért jótállás biztosított.

1546

Vidéki megrendelések, az előadás szerint, pontosan és jól teljesítetnek.

**A legolcsóbb, leghatályosabb és lelegeánsabb
KARÁCSONYI ÉS ÜNNEPI AJÁNDÉK**

mint történelmi díszmü, méltó emlék, a művészet és tudományak szánt nagy aranyéremmel kitüntetett

KORONAZÁSI ALBUM

magyar, német és francia nyelven, 22 diszkeppel. — Szövege Dr. FALK MIKSA és DUX ADOLF töl. — Diszkötésben 8 frt, Folio 5 frt, Quart 3 frt.

Kivánat szerint tetsző névvel arany nyomtatban 1 firtal több. — Az összeg beküldése mellett megrendelések gondosan eszközöltetnek. Kapható minden neves könyvkereskedésben.

Kiadók **Deutsch testvérek Pest, Dorottya-utca 11. szám.**

A legnagyobb vászonruha-raktárban

**váci utca YPSILANTI-hoz
Pesten,**

kaphatók a legolcsóbb árakon és legnagyobb választékban mindennemü fehérnemüek férfiak, hölgyek és gyermekek számára, ugymint:

20,000 darabnál több **férfi ingek rumburgi vagy hollandi vászonból**, darabja 2 ft 75 kr., 3 ft, 3 50 kr, 4 ft, 4 ft 50 kr, 5 ft, 5 ft 50 kr, 6 ft, ft 6 ft 50 kr, 7 ft, 8 ft, 10 ft, 12 ft.

10,000 darabnál több **színes férfingek**, 1000 különböző mintában, régebb mintája 1 ft 80, 2 ft, legújabb minták és legdivatosabban varrva 2 ft 50 kr, 3 forint.

r'ehér pamut-madapolan-férfi-ingek 1 ft 75 kr, 2 ft, 2 ft 50 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft.

Férfi-gatyák vászonból magyar vagy félmagyar mintára 1 ft 75 kr, 2 ft, 2 ft 25 kr, 2 ft 50 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr.

Női ingek, rumburgi vászon simák 2 ft 25, 2 ft 50 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 5 ft.

Női ingek rumburgi és hollandi vászonból himezve 4 ft, 5 ft, 6 ft, 7 ft, 7 ft 50 kr, 8 ft, 9 ft, 10 ft, **schweitzli és franezia mellmustrával**, 4 ft, 4 ft 50, 5 ft, 5 ft 50 kr, 6 ft, 7 ft.

Fü- ingek vászonból, 4 éves 1 ft 80 kr, 2 ft 10 kr, 6 éves 1 ft 85 kr, 2 ft 40 kr, 8 éves 2 ft, 2 ft 45 kr, 10 éves 2 ft 10 kr, 2 ft 65 kr, 12 éves 2 ft 40 kr, 2 ft 90 kr, 3 ft 50 kr, 14 éves 2 ft 65 kr, 3 ft 15 kr, 4 ft 20 kr, 16 éves 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 4 ft 50 kr.

Színes fü- ingek, 4 éves 1 ft 10 kr, 1 ft 25 kr, 6 éves 1 ft 25 kr, 1 ft 40 kr, 8 éves 1 ft 35 kr, 1 ft 55 kr, 10 éves 1 ft 60 kr, 1 ft 75 kr, 12 éves 1 ft 65 kr, 2 ft 10 kr, 14 éves 1 ft 75 kr, 2 ft 10 kr, 16 éves 1 ft 75 kr, 2 ft 20 kr.

Mindennemü **téli alsó mellények, nadrágok, harisnyák** és egyéb téli czikkek férfiak és hölgyek számára nagy választásban.

Főraktár a legjobb **amerikai krinolinak** fehér vagy hamuszín, darabja 2 ft 50 krtól 6 ftig, vörös 5 ftől 3 ftig.

Színes alsó-szoknyák legfinomabbak, darabja 6 ft, 6 ft 50 kr, 7 ft, 7 ft 50 kr. És sok egyéb kész fehérnemü czikkek, melyekről az árjegyzék kívánata bérmentesen elküldetik.

Továbbá ajánljuk nagy raktárunkat **rumburgi, hollandi, irlandi, creas** és **bőrvásznakban** a legolcsóbb gyári árakon.

Vászonzebkendők, tuczatja 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 4 ft 50 kr, 5 ft, 5 ft 50 kr, 6 ft, 7 ft 50 kr, 8 ft, 9 ft, 10 ft, egész 20 ftig.

Törülközők, tuczatja 5 ft 50 kr, 6 ft, 6 ft 50 kr, 7 ft, 8—16 ft.

Színes agyi canvasz, vége 9 ft, 10 ft, 11 ft, 12 ft, 13—16 ftig.

Valóságos vászon-asztalnemü :

Asztalkendők tuczatja 5 ft 30 kr, 6 ft 20 kr, 6 ft 60 kr, 7 ft 50 kr, 8 ft, 9 ft.

Abroszok minden nagyságban 6 személytől 24-ig. **Asztali készletek** 6, 12, 18 és 24 személyre. Legjobb minőségü **kötő-czérna** csomója 1 ft 20 kr és 1 ft 60 kr.

Menyasszonyi készletek bevásárlásánál ajánljuk dúsan felszerelt kész fehérnemü, vászon és asztalnemüekbeni nagy raktárunkat, melyek minden áron már összeállítva vannak, vagy kívánság szerint összeállítunk.

Mindennemü **megrendelések** mustra szerint gyorsan s legjobban elkészittetnek.

Nagy választás **ágyterítők, piqué tricót-paplanokból, kávéskendők** ből és minden e nembe vágó czikkekből.

Raktárunkban vett czikkeknél nagy előnyül szolgál az, hogy minden megvett, az árjeggyel ellátott cikk 14 nap alatt nemcsak kicserélhető, hanem egyszerűs mind ki nem elégítési esetben az ár vissza is adatik.

Szállítások minden irányban, az ár előleges beküldése mellett vagy utánvétellel, gyorsan és legjobban eszközöltetnek, ugyszinte mindennemü megrendelések mustra szerint leghamarább elkészittetnek.

Kollarits József és fiai.

Ujdonságok.

— (Jelen számunk az utolsó ez évben,) s midőn az új év küszöbén a múltnál jobb jövőt kívánánk e hazában mindenkinek, egyszersmind azon reményünket fejezzük ki, hogy lapunk régibb előfizetőit számos ujjakkal együtt üdvözölhetjük jövő évi olvasóink soraiban.

* (A képviselőház) a hó folytán mindennap, és hosszú üléseket tartott, nem szünetelt még vasárnap sem. Fontos és nagy horderejű törvényjavaslatokat hozott, melyek történeti emléktivé teszik e hónap üléseit. A ház jegyzőkönyvileg is kifejezte, hogy elvárja a képviselőktől, miszerint az ünnepek alatt sem távoznak el. Pénteken a zsidók egyenjogusítását mondták ki. Szombatom három ízben is volt ülés, az utolsó esti 7 órakor, s elfogadták véglegesen a vám és kereskedelmi szövetség törvényjavaslatát. A vasárnapi ülésben a képviselőház az államadósságokra vonatkozó azon módosítványt emelte törvénynyé, melyet a pénzügyminiszter terjesztett elé. Ez arról szól, hogy Ausztria a sóbányajegyeket állampénzjegyekkel akarván beváltani, Magyarország is részt vesz benne. A pénzügyminiszter szerint ez nem ró az országra új terheket. Az elnök pedig fölkérte b. Eötvös Józsefet, hogy királynő ő felsége mostani születésnapja alkalmával sziveskedjék kijelenteni a ház szerencsekívánatát. A felsőház is ülésezett ez utóbbi napokban. Elfogadták ott is a hányad, az államadósság, a kereskedelmi és vámszerződés és a zsidók egyenjogusítása törvényét.

* (A Kisfaludy-Társaság) utóbb tartott havi ülésében három érdekes előadás volt, melyek közül kettő székfoglaló, t. i. Dalmady Győző, ki legújabb szerelmi verseiből olvasott fel többeket, és Szilády Aroné, ki „Rokonaink epikájáról,” nevezetesen a finnek és esztek hős költeményeiről értekezett. A harmadik előadás Bartalus Istváné volt, a zsoltárokról, a mint azok nevezetesen Magyarország mult századaiban kifejlődtek.

* (A Kisfaludy-Társaság alapítói) közé léptek újabban Czirbesz Gyula és Szeceksay Kornél esztergomi ügyvéd urak egyenkint száz forinttal. Fehérmegyéből pedig Velencén elhalt ifj. Petrich György ur végrendelete folytán a m. tud. akadémia, az írói segélyegylet, a magyar nemzeti színház és muzeum egyenként száz forintnyi hagyományban részesültek.

* (Pest városánál nagy szépítési tervek) forognak szőnyegen. A kormány kijelenté, hogy ha az ilyen mű közérdekű szépítéseknel a költség túl haladja a városi pénztár-erejét, akkor azt az országos pénztárból fogják fedezni. A belvárosban három helyen akarnak nagyobb átalakítást eszközölni. Egyik a szervita-kolostornak s melléképületeinek lerontása. Másik az úri utcának a Deák-utóig való meghosszabbítása, a „fehér hajó” egy részének eltávolításával. Harmadik a kigyó-tér nagyobbá tétele a Jüttner-féle ház lerombolásával.

— („Világos hőse”), Assermann ezredes, Asbóth Lajos tábornok, Frey Arthur, Guyon Richárd tábornok, Horváth Mihály püspök, Irányi Dániel és

Chassin, Kmety György tábornok, Mészáros Lázár altábornagy, Pulszky Ferenc, Rüstow, Schlessinger Miksa, b. Stein (Férhad basa) tábornok és Szemere által jellemezve s Szokoly Viktor által közrebocsátva, e napokban jelent meg egy diszes kiállítású kötetben, mely 60 krért minden könyvárusnál megrendelhető, valamint Emich Gusztáv könyvkiadóhivatalában is. A fent elősorolt férfiak Görgeyt határozottan elítélik s az árulás bűnében marasztalják, az egy Assermann Ferenc ezredes és mostani honvédelmi titkár kivételével.

— (50 krajcáros sorsjegyeket bocsátott ki) a magyar képzőművészeti társulat, a szűkölködő magyar művészek föleegelésére. A kisorsolendő tárgyak összes értéke 12,000 ft, s ezek olajfestmények és szobrok. Az első nyereség egy 1800 ft értékű olajfestmény, mely „Atilla halálát” ábrázolja. A ki kötelezi magát három éven át 10—10 sorsjegyet venni, az a nyereségen kívül a társulat által igen diszesen kiállított albumlapból háromat kap. A sorshúzás napja, kir. biztos jelenlétében, 1868. márc. 31-dike. E jótékony és előnyös sorsjátékokra postai utánvét mellett is megrendelhetni sorsjegyeket, a képzőművészeti társulat titkárához, Telepy Károlyhoz, (Pest, az akadémia palotájában) intézendő levelek útján. Ujévi ajándéknál is ajánlhatjuk olvasóinknak ily sorsjegyek megrendelését kedveseik részére.

— (Egy fizetett politikai lap, „Hiradó”) címmel fog jövő évben megjelenni, melyről a minden visszaélést élénken ostromozó „Bolond Miska” következőleg ír: „A mit óhajtottunk, mindent megkaptunk!” — Örvendj magyar, újévtől kezdve nem lesz okod zúgolódní, mert a mit óhajtottunk, mindent megkaptunk! — A magad által természetjő dohányt ugyan ezentúl is penészes állapotban kell a trafikokban megvinned. — Sóban ugyan ezentúl is hiányt szenvedsz, mert arra ott van szükség, a hol elszogatják a levesünket. — Nagy adódat ezentúl is csak exekutió útján bírod fizetni; hanem azért ne busulj, mert pénzed visszakapod a most megjelenendő hivatalos néplap által. — Csak négy forintot kell majd érte fizetned, azt is csak szemfényvesztésképen, borraivalól azok részére, akik komédiából erre is rányomják a stemplit. Különbben ha akarod ingyen is megkaphatod a „Hiradót”, jogod van hozzá, mert a te adózásodból állítják ki. — Ez lesz a legolcsóbb lap, a mennyiben a legdrágább dolgokat is olcsón adja oda. — Ez lesz a legúríasabb lap, mert nagyságos miniszteri tanácsos urak fogják írni, vagy olyanok, a kik azokká akarnak lenni. Ez lesz a legszebb lap, mert a kormányról — melynek kenyerét eszi — mindig csak szépet fog mondhatni. — Ez lesz a leghumorisztikusabb lap, mert országunk nyomorúságait csak neveti. — Ez lesz a legfinancialisabb lap, mert munkatársait bankóban fürösztik. — Ez lesz a legpontosabb lap, mert a kormány csak fog róla gondoskodni, hogy mindig hiánynélkül kézbesítsék. — S ez lesz a legszabadelvébb lap, mert nem lévén független, le-

Folytatás a mellékapon.

